

ORKUSTOFNUN
Jarðhitadeild

**HÖFUÐBORGARSVÆÐI
HOLUR HS-35 OG HS-37 TIL HS-43
Jarðfræði og jarðlagamælingar**

Sigurður Sveinn Jónsson, Helga Tulinius,
Þórður Arason, Guðmundur Ómar Friðleifsson,
Benedikt Steingrímsson

Unnið fyrir Hitaveitu Reykjavíkur

OS-96068/JHD-38 B Desember 1996

ORKUSTOFNUN
Grensásvegi 9, 108 Reykjavík

Verknr. 610 011

**HÖFUÐBORGARSVÆÐI
HOLUR HS-35 OG HS-37 TIL HS-43
Jarðfræði og jarðlagamælingar**

Sigurður Sveinn Jónsson, Helga Tulinius,
Þórður Arason, Guðmundur Ómar Friðleifsson,
Benedikt Steingrímsson

Unnið fyrir Hitaveitu Reykjavíkur

OS-96068/JHD-38 B Desember 1996

EFNISYFIRLIT

1. INNGANGUR	5
2. JARÐLÖG OG UMMYNDUN	6
2.1 Lágafell, Skarhólamýri HS-35	6
2.1.1 Jarðlagalýsing	7
2.1.2 Ummyndun og holufyllingar	7
2.2 HS-37 Helgafell	8
2.2.1 Jarðlagalýsing	8
2.2.2 Ummyndun og holufyllingar	9
2.3 HS-38 Hrísbrú	9
2.3.1 Jarðlagalýsing	9
2.3.2 Ummyndun og holufyllingar	10
2.4 HS-39 Sólvellir (Skygganir)	10
2.4.1 Jarðlagalýsing	10
2.4.2 Ummyndun og holufyllingar	11
2.5 HS-40 Örfirisey	11
2.5.1 Jarðlagalýsing	11
2.5.2 Ummyndun og holufyllingar	12
2.6 Reykjahvoll hola HS-41	12
2.6.1 Jarðlagalýsing	12
2.6.2 Ummyndun og holufyllingar	14
2.7 Reykjahvoll hola HS-42	14
2.7.1 Jarðlagalýsing	14
2.7.2 Ummyndun og holufyllingar	15
2.8 Varmá hola HS-43	16
2.8.1 Jarðlagalýsing	16
2.8.2 Ummyndun og holufyllingar	16
3. VATNSÆÐAR	32
4. JARÐLAGAMÆLINGAR	33

TÖFLUR

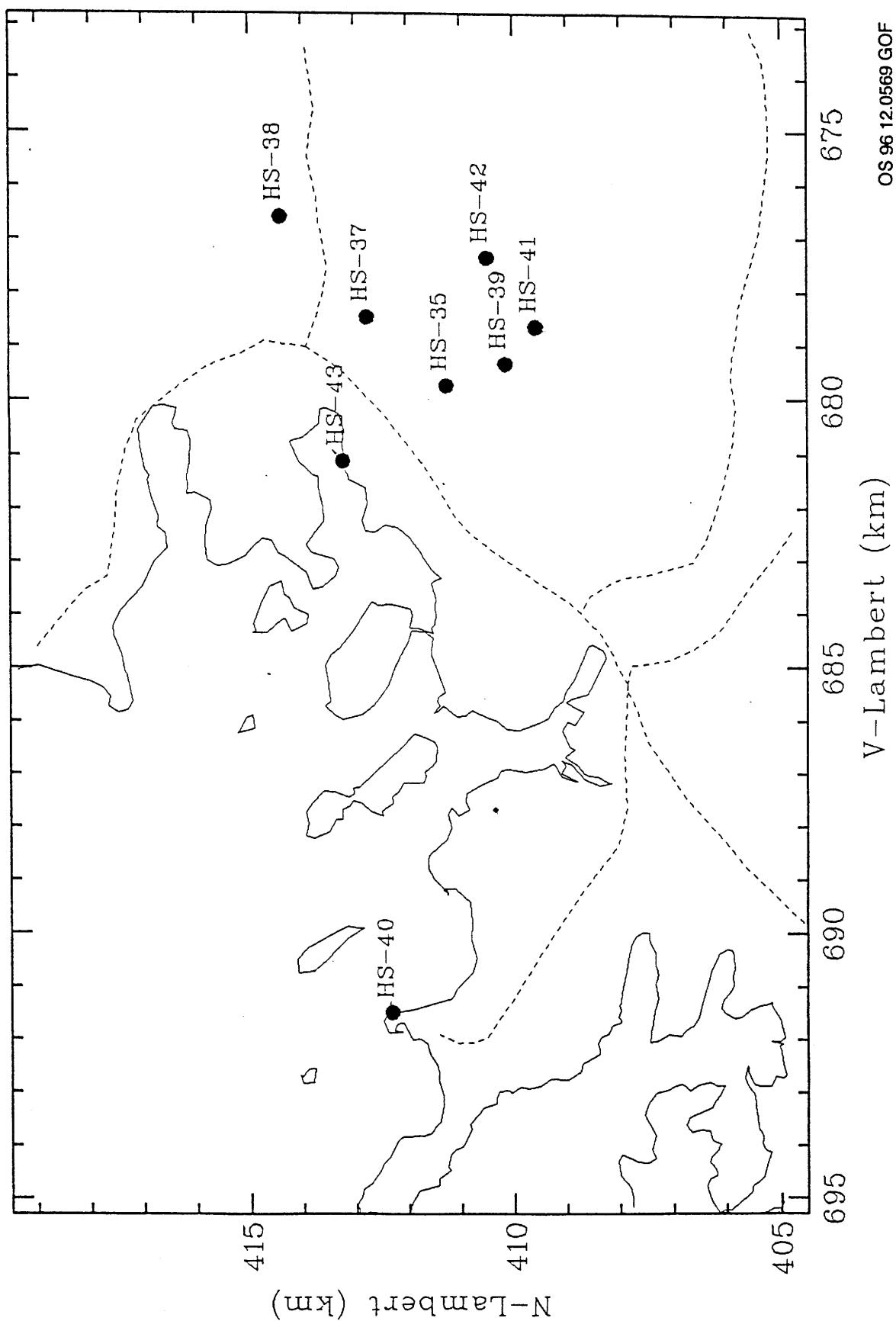
1. Yfirlit um borholur HS-35 og HS-37 til HS-43	5
2. Punnsneiðar og röntgengreiningar í holum HS-35 og HS-37 til HS-43	6
3. Vatnsæðar samkvæmt bordagbókum bormanna, og hitamælingum	32
4. Mælingar í holum HS-35 og HS-37 til HS-43	35
5. Meðaltöl jarðlagamælinga í holum HS-35 og HS27 til HS-43	36

MYNDIR

1. Staðsetningarkort	4
2. Jarðlagasnið og mælingar í HS-35	17
3. Jarðlagasnið og mælingar í HS-37	20
4. Jarðlagasnið og mælingar í HS-38	23
5. Jarðlagasnið og mælingar í HS-39	24
6. Jarðlagasnið, HS-40	26
7. Jarðlagasnið, HS-41	28
8. Jarðlagasnið og mælingar í HS-42	30
9. Jarðlagasnið og mælingar í HS-43	31
10. Tíðnidreifing poruhluta í HS-holum	37
11. Tíðnidreifing kísils (SiO_2) í HS-holum	38
12. Tíðnidreifing 16" viðnáms í HS-holum	39
13. Tíðnidreifing 64" viðnáms í HS-holum	40

[1-] 29 Oct 1996 GÖF
xy V1.0

- 4 -

Mynd 1. Staðsetningarkort.

1. INNGANGUR

Frá árinu 1992 hefur Hitaveita Reykjavíkur gert mikið áatak í rannsóknarborunum á höfuðborgarsvæðinu. Tilgangurinn hefur verið, líkt og áður, könnum á hitaástandi berggrunnsins, en sérstök áhersla hefur verið lögð á að afla upplýsinga um jaðra lághitasvæða hitaveitunnar og meta hversu langt út fyrir vinnslusvæðin sjálf megi greina vinnsluáhrif í grunnvatnskerfum. Til að staðfesta tengsl við vinnslusvæðin hafa rannsóknarholurnar verið boraðar nokkru dýpra en áður tókaðist og eru flestar þeirra á bilinu 200-450 m djúpar.

Í skýrslunni er gerð grein fyrir borholum HS-35 við Skarhólmseyri, HS-37 við Helgafell, HS-38 við Hrfsbrú, HS-39 hjá Skyggni í landi Sólvalla, HS-40 í Örfirisey, HS-41 í landi Reykjahvols nærrí Hafnratni, HS-42 í landi Reykjahvols í Húsadal og HS-43 í landi Varmár á Langatanga.

Staðsetning holanna er sýnd á mynd 1 en yfirlit um dýpi og fóðringar er sýnt í töflu 1. Holurnar voru allar boraðar með Ými nema hola HS-41 sem boruð var með Glaumi. Þær voru allar boraðar árin 1993 og 1994.

Tafla 1. Yfirlit um borholur HS-35 og HS-37 til HS-43.

HOLA	STAÐUR	DÝPI	FÓÐRINGAR	NÚMER °	Athugasemdir
HS-35	Lágafell	447 m	12 "/0,6 m	13931	Skarhólamýri
HS-37	Helgafell	446 m	10 3/4"/6m	14092	
HS-38	Hrfsbrú	66 m	7 5/8"/12 m	14093	
HS-39	Sólvellir	251 m	7 5/8"/12 m	14094	Skygganir
HS-40	Örfirisey	348 m	7 5/8"/24 m	4172	
HS-41	Reykjahvoll	370 m	10 3/4"/5,1 m	14094	Hafravatn/4 1/2" í 190m
HS-42	Reykjahvoll	370 m	7 5/8"/6 m	14095	Húsadalur/2 7/8" í 123m
HS-43	Varmá	202 m	7 5/8"/12 m	12973	Langitangi

° vísar til númera í gagagrunni Orkustofnunar.

Fjallað er um holurnar á svipaðan hátt og gert er í skýrslu um holur HS-23 til HS-35 (Jens Tómsson, Helga Tulinius og Benedikt Steingrímsson, 1994: *Höfuðborgarsvæði. Holur HS-23 til HS-35. Jarðfræði og jarðlagamælingar*. OS-94023/JHD-11 B).

Hér er fjallað um jarðlagagreiningu og jarðlagamælingar ásamt stuttri samantekt um gang borunarár. Staðsetning helstu vatnsæða er sýnd á jarðlagasniðunum af hverri holu, samkvæmt bor-skýrslum og hitamælingum. Vatnsæðar er gróflega flokkaðar í smáar æðar, miðlungs æðar og stórar vatnsæðar.

2. JARÐLÖG OG UMMYNDUN

Borsvarfi var safnað úr holunum á tveggja metra fresti og byggist jarðfræðileg úrvinnsla á athugunum á svarfsýnum en einnig er stuðst við jarðlagamælingar. Jarðlagagerð og ummyndun er ákvörðuð í vísjá með hefðbundnum hætti, en stuðst er við þunnsneiðar eftir atvikum og nokkrar röntgengreiningar voru gerðar til steindaákvörðunar.

Jarðlagagreining er sýnd fyrir hverja holu ásamt tiltækum jarðlagamælingum og jafnframt eru upplýsingar um fóðringarvísdir, auk ýmissa athugasemda. Ummyndun bergs í hverri holu er lýst í sérkafla fyrir hverja holu. Listi yfir þunnsneiðar og röntgengreiningar sem notaðar voru til mats á ummyndun eða berggerð er sýndur í töflu 2.

Tafla 2. Skrá yfir þunnsneiðar og röntgengreiningar.

Hola nr Númer	Þunnsn. Dýpi (m)	XRD útfellingar Dýpi (m)	Hola nr Númer	Þunnsn. Dýpi (m)	XRD útfellingar Dýpi (m)
HS-35	16396	276	HS-40	16380	84
HS-35	16397	352	HS-40	16381	250
HS-35	16398	432	HS-40	16382	294
HS-35	-	354	HS-40	16383	326
HS-35	-	362	HS-41	16384	214
HS-35	-	406-408	HS-41	16385	306
HS-35	-	428	HS-41	-	188
HS-37	16399	152	HS-41	-	208
HS-37	16400	222	HS-41	-	312
HS-37	16401	262	HS-42	16386	186
HS-37	16402	328	HS-42	16387	206-226
HS-37	16403	444	HS-42	16387	270-290
HS-38	16376	30	HS-42	-	272
HS-39	16377	24	HS-42	-	288
HS-39	16378	204	HS-42	-	312
HS-39	16379	240	HS-43	16388	60
		-	HS-43	16389	136

2.1 Lágfell, Skarhólamýri HS-35

Hola HS-35 stendur við Skarhólabraut á móts við afleggjara að jarðvegstípp Mosfellinga. Jarðborinn Ýmir boraði hana fyrst í 220 m 16.-22. júní 1993, og síðan var hún dýptuð í 446,9 m dagana 20.-25. maí 1994. Steypt 273 mm við fóðring nær í 3 m dýpi, en neðan fóðringar var borað með 190,5 mm borkrónu. Staðarnúmer holunnar í gagnagrunni Orkustofnunar er 13931.

2.1.1 Jarðlagalýsing

Jarðlagasnið (mynd 2)

- 0- 4 m. Svarf vantart.
- 4-46 m. Basaltlög með millilögum úr seti og karga. Efsta basaltlagið er svolitið glerjað, blöðrótt og mjög holufyllt. Hin löginn er þéttari og ferskari. Öll löginn eru fínkristölluð, líklega þóleistbasalt.
- 46-150 m. Móbergstúff þar sem dreifikornin eru bæði stærri og minni en brotkornin. Bindi-efnið er mest zeóltstar (tomsónít og kabasít). Neðsta í laginu er kalsít aðalbindiefnið.
- 150-186 m. Tvö basaltlög ásamt kargalögum. Karginn er blöðróttur og er nokkuð af tóum blöðrum í honum þó meginhluti blaðranna sé fylltur. Kjarni basaltlaganna er þétt og fínt til meðal grófkristallað þóleistbasalt.
- 186-270 m. Móberg, gert úr brotabergi og fínkorna lagskiptu móbergs- eða settúffi. Syrpunni er skipt í tvennt með einu til tveimur þykkum basaltlögum. Í móberginu ofanverðu eru tvö þunn lög af kargalegu glerjuðu basalti. Undir neðra glerjaða laginu er þunnt lag af mjög holufylltri breksíu. Þessi lög eru hér látin tilheyra móbergsmýnduninni. Undir eru hrein basaltlög og ekki gott að segja hvort þunna breksíulagið er hluti af basaltinu. Basaltlöginn eru einsleit, millikorna, þétt og því sem næst blöðrulaus. Holufyllingar eru því litlar sem engar og ekki gott að ráða af sjáanlegri ummyndun hvort eftir móbergið liggar mislægt ofan á basaltinu. Hér er gert ráð fyrir að svo sé ekki. Nokkur ásýndamunur er á eftir og neðra móberginu. Það eftir er grófara, brúnleitt og inniheldur talsvert af bergbrotum. Neðra móbergstúffin er fílna, glerrískara og mun dekkra, nær svart. Undir neðra móberginu er þunnt lag af mjög grófkornóttu basalti sem gæti verið inniskot.
- 270-332 m. Hraunlagasyrpa með nokkrum hraunlögum. Lagmót eru óglögg, helst er um að ræða vægan ásýndarmun bergsins sem er annars nokkuð þétt, örlistið blöðrótt og holufyllt, fínkorna með staflaga plagiðklas en dflalaust. Um miðbik syrpunnar er lag af holufylltum og blöðróttum karga og í efsta hluta sumra hraunlaganna er vottur af karga sem ekki er ástæða til að merkja sérstaklega á sniðið.
- 332-370 m. Móberg, mestmegnis fínkorna lagskipt settúff. Í miðri syrpunni er basaltlag sem mjög líklega er inniskot.
- 370-446 m. Hraunlagasyrpa með kargalögum. Unnt er að aðgreina þrjú til fjögur hraunlög. Undir þeim er hraunlag sem líklegt er að sé inniskot gert úr grófkorna basalti.

2.1.2 Ummyndun og holufyllingar

Í megindráttum má segja að fremur lítil ummyndun sé í þessari holu en hiti hafi þó á einhverjum tíma náð vel yfir 100°C. Í efsta hlutanum (niður á um 236 m dýpi) er kabasít og thomsónít algengt. Mesólít finnst í efri hluta annarrar móbergssyrpu, rétt ofan við basaltið sem skiptir henni í tvennt eða á um 220 m dýpi. Neðan við basaltlagið á u.p.b. 268 m dýpi fer að bera á zeólitum sem myndast við hærri hita eins og stilbít og heulandít. Analísíum er orðið talvert áberandi neðan 300 m og er oftast með stilbíti og situr nær alltaf á svörtum leir. Stilbít er algengt frá því neðan við mið-móbergsmýndunina og niður í botn.

Kalsít kemur inn á 310 m dýpi. Kristallað kvars finnst fyrst á um 408 m dýpi og þar finnst einnig apófyllt og pýrt kemur fyrst inn í 412 metrum. Ekkert laumontít finnst í þessari holu. Athyglisvert er að kabasít finnst í holufylltri breksfu eða karga í 222 metrum og einnig í karga-kenndu lagi, með phillipsíti og kalsíti, á 354 m dýpi og óreglulega þar á milli, stundum með thomsóníti. Pessar steindir myndast við 40-50°C og eru lísklega í jafnvægi við núverandi hitastig og því yfirrentun á eldri ummyndunarsteindir í holunni sem bera merki um talsvert hærri hita eða fast að 100°C. Núverandi berghiti í holunni milli 200-300 m er 20-30°C, og 30-40°C milli 300-400 m.

2.2 HS-37 Helgafell

Hola HS-37 er í landi Helgafells og var boruð með jarðbornum Ými í 446,1 m dýpt á tímabilinu 1.-7. desember 1993. Steypt 273 mm fóðring (10 3/4") nær í 6 m dýpi, en neðan fóðringar var borað með 184 mm borkrónu (7 1/4"). Staðarnúmer holunnar í gagnagrunni Orkustofnunar er 14092.

2.2.1 Jarðlagalýsing

Jarðlagasnið (mynd 3)

- 0-8 m. Svarf vantar.
- 8-88 m. Hraunlög með þykkum kargalögum og einu þykku lagi af breksferuðu basalti sem liggar ofan á fremur grófu basalti. Efsti hluti þessarar syrpu innheldur talsvert af túffi og glerkornum. Neðan við breksfuna er milligróft hraunlag, með staflaga plagsóklas kristöllum en díslalaust, frekar þétt og nær blöðrulaust. Í þessu grófa basalti finnst pýrt. Basaltið í þessari syrpu er frekar ummyndað en holufyllt með lághitazeólítum.
- 88-118 m. Syrpa af ummynduðu túffi á milli kargalegra basaltlaga. Túffið er fínkorna og að upplagi glerrskt en mikil ummyndað og er allt glerið horfið. Túffsyrapan er lagskipt og inn á milli koma einingar af bergbrotum ýmiskonar og eru þær merktar sem breksí. Neðst í syrpunni er breksfulag en ofan á því er fínkorna settúff. Samkvæmt jarðlagamælingum gæti verið súrt eða fssúrt lag neðarlega í þessari syrpu.
- 118-254 m. Hraunlög með þykkum kargalögum sem merkt eru sem glerjað basalt. Efst í syrpunni er kargalag, mikil ummyndað og holufyllt og áberandi rautt. Undir er þétt hraun og blöðrulstíð og má segja að svo sé allt niður í botn þessarar syrpu þar sem túff kemur inn á ný. Flest hraunin er þétt og blöðrulstíl en þykk oxuð kargalög eru á milli, mikil ummynduð og holufyllt. Á um 154 m dýpi er fremur ljóst basalt með áberandi miklu af málmkornum og granúlar textúr. Saman við ljósu basaltbrotin eru korn úr fínkorna, dökku og þéttu basalti sem hugsanlega eru úr innskotslagi. Á 222 m dýpi er sérkennilegt gróft basaltlag sem minnir helst á pikrist vegna óvenju-lega mikilla ummerkjá um ólivíndsla. Bergið er ummyndað og mikil er af laumontíti. Ofan og neðan við eru þykk kargalög. Annað innskotslag virðist vera á um 240 m dýpi. Þar er á ferðinni samskonar ljóst basalt með miklu af málmi, blandað fínkorna, dökku, þéttu og ummynduðu basalti sem gæti verið innskot? Botn syrpunnar er ummyndaður kargi.
- 254-294 m. Móbergsmýndun, mestmeginn úr fínkorna túffi. Rauðleitt efst en verður dekkra þegar neðar dregur. Einsleitt að öðru leyti. Neðsti hlutinn er basaltrískari. Merkt

sem breksíá á jarðlagasniðið.

294-446 m. Basalt - hraunlagasyrpa með þykkum kargalögum sem merkt eru sem glerjað basalt á sniðið. Efst er þétt fínkorna blandað basalt, ljóst og dökkt með einstaka rauðu set-korni. Neðan við er þétt og þykkt hraunlag sem eftir mælingum að dæma gæti verið ísúrt. Síðan tekur við rauður kargi, mjög holufylltur. Fínkorna basalt nær síðan til botns með kargalagi um miðbikið (394 m). Lögin eru merkt sem fínkorna ummynd-að basalt en sum hver eru kargaleg, þ.e. úr blönduðu blöðröttara efni og túffi.

2.2.2 Ummyndun og holufyllingar

Efst í syrpunni er ummyndað túff. Hraunlögin og karginn þar fyrir neðan eru talsvert holufyllt og svartur leir í sumum holum, í öðrum eru holufyllingar þar sem kabasít er mest áberandi með thomsóníti. Þýrft kemur þó inn mjög ofarlega eða á 36 m dýpi. Þar fyrir neðan eru lög af karga sem er mjög ummyndaður og ber vott um háan hita, þótt núverandi hitaástand sé ekki í sam-ræmi við sjáanlega ummyndun. Á svipuðum slóðum finnst ljósgrænn leir, fjaðraður og gróf-kristallaður. Gæti verið blandlagsleir. Rétt neðan við fyrstu merki um þýrft kemur kalsít og stil-bít (38 m) og kvars fylgir þar rétt á eftir. Laumontít finnst síðan á 158 m dýpi. Epistilbit finnst á 134 og 226 m dýpi. Frá 358 m dýpi er mjög áberandi aukning í þýrfti og heldur það áfram nið-ur í botn. Frá rúmlega 400 m dýpi ber mun minna á laumontíti og er rétt vottur af því í neðstu metrum holunnar. Kvars (bergkristall) verður hins vegar áberandi þegar laumontítið minnkar og sprungufyllingar verða algengar með röðinni: Dökkgræn leir (klórít? næst holuvegg) - þýrft - kvars/kalsít samgróningar. Kabasít finnst á nokkuð breiðu dýptarbili og yfirprentar ummyndunina sem er fyrir og hefur verið í jafnvægi við hærri hita. Fyrstu merki um kabasít eru á 142 m dýpi en eins og segir að ofan finnst laumontít litlu neðar eða á 158 m dýpi og þá með stilbít. Kabasít finnst síðan niður á um það bil 250 m dýpi. Þar fyrir neðan eru ráðandi steindir þýrft, laumontít, kalsít og kvars. Núverandi berghiti samkvæmt hitamælingu er nærrí 20°C í 180 m, jafnt vaxandi með dýpi upp í 70°C á 400 m dýpi.

2.3 HS-38 Hrísbrú

Hola HS-38 er í landi Hrísbrúar og var boruð með jarðbornum. Ými í 66,5 m dýpi dagana 8.-14. desember 1993. Holan var fyrst boruð með 194 mm (7 5/8") Odex hamri niður í 12 m dýpi og fóðring steypt föst. Síðan var borað áfram með 165 mm (6 1/2") hamri í 66,5 m dýpi. Borun gekk afskaplega illa vegna mikils leka og sjálfrennslis og var reynt að þéttu lekann með nokkrum steypingum. Gefist var upp við holuna á rúmlega 66 m dýpi. Staðarnúmer holunnar í gagnagrunni Orkustofnunar er 14093.

2.3.1 Jarðlagalýsing

Jarðlagasnið (mynd 4)

0-14 m. Svarf vantar

14-64 m. Fersklegt glerjað basalt. Einsleitt berg og ekki unnt að greina lagmót með neinni vissu nema á 56-60 m dýptarbili þar sem hlutfall basaltglers minnkar töluvert mikil og köntuð bergbrot úr kristólluðu bergi aukast að sama skapi. Blöðrur eru allnokkrar, jafnt í gleri sem og í basaltinu. Nær öruggt er að hér er um að ræða bólstraberg eða afar glerríka breksíúr fínu-milligrófu basalti.

2.3.2 Ummyndun og holufyllingar

Glerið er ferskt og ekkert ummyndað. Ólivín er alveg ferskt og engin rimi umhverfis. Aðrar frumsteindir bergsins er algjörlega ferskar. Engar holufyllingar eru í blöðurum og sprungum í bergenum en hins vegar eru nokkuð um leir sem að öllum lískindum hefur sest til úr nær köldu vatni. Leir þessi er ljósgulur, linur og ólagskiptur.

2.4 HS-39 Sólvellir (Skyggri)

Hola HS-39 er í landi Sólvalla nærri Skyggri. Hún var boruð með jarðbornum Ými, eins og flestar hinna holanna, í 250,7 m dýpi dagana 4.-17. janúar 1994. Hún var fyrst boruð með 194 mm (7 5/8") Odex hamri niður í 12 m dýpi og fóðring steypt föst. Síðan var borað áfram með 165 mm (6 1/2") hamri í 250,7 m dýpi. Borunin gekk vel. Smá vatnsæðar komu fram á 173 m og 193 m dýpi. Staðarnúmer holunnar í gagnagrunni Orkustofnunar er 14094.

2.4.1 Jarðlagalýsing

Jarðlagasnið (mynd 5)

- 0-14 m. Svarf vantar.
- 14-80 m. Setrisk móbergsmyndun með einu þykku ólivíndflóttu hraunlagi. Efst er fínkorna setriskt af ummynduðu basaltgleri með basaltbrotkornum (5-10 mm). Efstu sex til átta metrarnir hafa greinileg seteinkenni en þegar neðar dregur breytist ásýndin meira yfir í túff og síðar í breksíu þar sem hluti kantaðra basaltbrota vex. Ofan á basaltlaginu, sem er áberandi ólivíndflótt og meðalkorna, er glerjað kargalag og undir því eru lög af túffi og breksíu. Seteinkenni verða meira áberandi þegar neðar dregur.
- 80-132 m. Hraunalagasyrpa - fjögur basalthraun með áberandi set- og kargalögum á milli. Efst í þessari syrpu er tvö meðalkorna hraunlög úr þéttu og einsleitu ólivínbóleisti og á milli þeirra er þunnt setlag. Þá kemur setlag, með afar einsleitum kornum. Næstum ekkert fínefni er til staðar í sýnum og meginhluti þeirra er ummyndað fín-meðalkorna basalt. Kornin eru talsvert núin og utan á þeim er slikja af leir eða öðru gulhvítu fínu efni og gefur það, ásamt ávölun kornanna, tilefni til að ætla að um setlag sé að ræða. Neðan við hraunlagið sem endar á 112 m dýpi í þessari syrpu eru tvö aðgreind setlög; annað úr setrsku túffi og hitt úr fínkorna seti. Lag sem er á 112-118 m dýpi er greint sem setlag á sömu forsendum og lagið sem aður var minnst á. Þar er það helst ávölun kornanna og fínt efni sem loðir við kornin sem gefur tilefni til að greina þetta lag sem set.
- 132-172 m. Basaltrisk breksía með einu þéttu meðalkorna ólivínbóleist hraunlagi. Mest ber á ummynduðum rauðum karga og er hlutur mulinna kantaðra bergbrota mismikill eftir sýnum. Mestur hluti þessarar myndunar er greindur sem basaltrisk breksía, sumstaðar eru glerkorn áberandi og þá er lagið merkt ummyndað glerjað basalt.
- 172-234 m. Að minnsta kosti sex hraunlög sem gerð eru úr fínu-meðalkorna blöðrulitlu basalti og þar með fremur snauðu af holufyllingum. Nokkur kargi er blandaður svarfinu og bendir það til lagmóta. Hér er um að ræða að minnsta kosti sex hraunlög en nokkuð fleiri eru merkt inn á sniðið. Hraunlagið á 202-208 m dýpi er áberandi rautt allt í gegn en samt þétt og alls ekki frábrugðið venjulegu basalti að öðru leyti. Lagið er dreifdfloft, með smáum plagiðklas og ólivíndslum hér og hvar. Hraunlöginn sem taka við eru fín- eða meðalkorna og fremur þétt.

234-250 m. Efsti hluti móbergs og bólstrabergssyru. Efst er glerkennt túff sem nálgast það að vera völuset efst, og neðst í holunni er blöðrótt basalt með ummynduðu gleri, hugs-anlega bólstraberg.

2.4.2 Ummyndun og holufyllingar

Allur stafinn er talsvert ummyndaður en stig ummyndunarinnar vex þegar neðar dregur. Í efstu metrum stafans eru holufyllingar afar smáar og vandgreindar í svarfi. Þegar holufyllingar fara að verða áberandi er mest um kabasít og thomsónít. Í ólivínbasantlaginu á um 44 m dýpi kemur inn lagskiptur kalsedón, með kabastíti, thomsóníti og svörtum leir. Allt gler í efri hluta móbergsmundunarinnar er talsvert ummyndað og glerið í neðri hluta móbergsins er að miklu leyti ummyndað í gulbrúnt smekktft. Holufyllingar eru lítið frábrugðnar þegar neðar dregur en á um 100 m dýpi kemur kalsít inn og finnst af og til eftir það, einnig ljósgrænn og svartur leir. Kabasít og thomsónít er til staðar allt niður á botn holunnar. Undir kabasítinu er oft hvít sveiplaga steind sem mynduð er á undan kabasítinu og reyndist vera thomsónít. Pannig hefur thomsónít myndast fyrst, síðan kabasít og loks thomsónít aftur. Í neðsta laginu, sem er greint sem bólstrabreksfa, finnst stilbít á 244 m dýpi og er sennilega að finna í holum og sprungum í glerinu, sem annars er mikil ummyndað. Holur í annars fremur blöðróttu bergi þar innan um eru mestmegin-tis tómar.

Allt ólivín er að hluta til ummyndað í iddingsft, þó mismikið milli sýna, en almennt má segja að ekkert ferskt berg finnist í holunni. Í sýni frá 212 m dýpi er ólivín alveg horfið og eftir er svartur leir sem sýnir útlínur ólivínkristalsins (pseudomorph). Á sama dýpi (212 m) kemur anal sím fyrst fram, eitt sér í holum sem klæddar eru innan með svörtum leir og finnst síðan við og við til botns í holunni.

2.5 HS-40 Örfirisey

Hola HS-40 er í Örfirisey rétt norðan Seglagerðarinnar Ægis. Hún var boruð með jarðbornum Ými í 348,4 m dýpi 17.-24. janúar 1994. Fyrst var hún boruð með 194 mm (7 5/8") Odex hamri í 24 m dýpi og fóðring steypt föst. Síðan var borað með 165 mm (6 1/2") hamri í botn sem er á 348,4 m dýpi. Borunin gekk vel. Smá vatnsæð kom fram á 42 m dýpi og talsverð vatnsæð á 345 m dýpi og er hún rúmlega 30°C heit og gaf hún í loftborun um 4-5 l/s. Staðar-númer holunnar í gagnagrunni Orkustofnunar er 4172.

2.5.1 Jarðlagalýsing

Jarðlagasnið (mynd 6)

0-26 m. Svarf vantar.

26-48 m. Fersklegt glerjað basalt, líklega Reykjavíkur-grágrýti. Blöðrur eru litlar sem engar og þær sem eru til staðar eru fylltar leir. Bergið er annars þétt, með smádflum (1-3 mm). Aðallega er um að ræða plagióklasdfla en örfáir ólivíndflar sjást einnig. Glerkornin eru með leirkán. Efsti hluti þessarar einingar er rískari af setættuðum kornum og flokkast sem setríkt túff (merkt sem túff á jarðlagasniðið).

48-110 m. Basalthraunlög með kargalögum á milli. Bergið er plagióklasdflótt (1-5%). Um miðbik syrpunnar kemur fram nokkuð þykk eining úr basaltfríkri breksfu.

110-268 m. Hraunamyndum með þykkum lögum af glerjuðu basalti, karga eða túffi. Hraunin eru flest fín-meðalkorna, sum reyndar örlistið grófkornóttari, blöðrur ekki mjög

áberandi og ekki heldur dflar. Kargalögin eru oxuð og sum hver eru greind sem basaltrík breksíá.

268-348 m. Móbergsmýndun með einu þunnu hraunlagi. Efri hluti myndunarinnar ber þess merki að vera harðari og innihalda meira af kristölluðu bergi, því brotkorn eru kantaðri og brotsárið ferskt. Sum korn eru þó ávöl og hugsanlega aðflutt, auk þess sem nokkur súr korn er að finna í svarfinu, ef til vill súr gjóska eða þunnt inniskot? Efsti hlutinn er merktur sem ummyndað glerjað basalt. Þar fyrir neðan er þunnt lag af settúffi og er það merkt sem túff á jarðlagasniðinu. Þá kemur hraunlag og undir því er þunnt lag af glerjuðu basalti eða karga. Þar neðan við er svo þykk myndun úr settúffi. Hin tæplega sextíu metra þykka syrpa neðst í holunni er gerð úr afar blönduðu efni. Sundurleitt basaltset, með áberandi ávolum kornum og ummyndun á ýmsum stigum; allt frá mjög ummynduðu dólersti upp í súr korn. Neðstu metrarnir í þessari myndun eru einsleitari. Glerið í setkornunum er móbrúnt til rauðleitt og ummyndunarsteindir eru kabasít, thomsónít og smektít.

2.5.2 Ummyndun og holufyllingar

Ummyndun er lítil sem engin í glerjaða basaltinu efst í holunni. Glerið er ferskt og engar holufyllingar eru til staðar. Í hraununum þar undir verður ummyndun meiri eftir því sem neðar dregur. Efstu lögin bera smá vott hægrar ummyndunar við lágan hita. Umhverfis ólivínkristalla hefur myndast rimi af iddingsíti og karginn er rauðleitur; basaltgler er farið að afvatnast og breytast í palagónít. Holufyllingar fara að sjást í efstu metrum þessarar syrpur. Fyrir neðan 150-160 m dýpi verða holufyllingar áberandi. Þar ber mest á kabasíti og thomsóníti, þar sem kabasít hefur myndast fyrst og síðan thomsónít sveipir úr blaðlaga kristöllum ofan á því, en einnig finnst kalsít. Svertur leir finnst í ummyndaða glerinu. Niðurstöður XRD-greininga á völdum sýnum úr svarfinu gáfu til kynna að engir aðrir zeóltar en kabasít og thomsónít séu til staðar.

2.6 Reykjahvoll hola HS-41

Hola HS-41 er í landi Reykjahvols um 500 m norðan við Hafravatn. Hún var boruð með jarðbornum Glaumi í 370,4 m dýpi dagana 2.-18. maí 1994. Fyrst var hún boruð með 317,5 mm krónu og 357 mm fóðring (14") síðan rekin niður á 3,2 m dýpi og 273 mm (10 3/4") fóðring síðan steyp föst í 5,1 m. Síðan var borað með 184 mm (7 1/4") lofthamri í 265,5 m dýpi. Þar gafst lofthamar upp vegna of mikils vatns, og var því borað með 171 mm (6 3/4") hjólkakrónu í botn á 370,4 m dýpi. Borunin gekk vel en smá vatnsæðar komu fram á 16 m, 25 m og 40 m dýpi og var vatnsmagn þar komið í 1,5 l/s. Í set lagi á 230-260 m dýpi bættist síðan verulega við vatnsmagnið og var því gefist upp við lofthamarborun og skipt yfir í hjólkakrónumborun. Á 365 m dýpi kom síðan inn veruleg vatnsæð og var vatnsmagnið þá komið í 15 l/s, og var hætt fljótlega upp úr því. Ekki reyndist unnt að halda holunni opinni í lok borunar og var því slakað niður í hana gömlum 114 mm (4 1/2") borstöngum niður í 190 m dýpi og þær skildar eftir. Staðarnúmer holunnar í gagnagrunni Orkustofnunar er 14095.

2.6.1 Jarðlagalýsing

Jarðlagasnið (mynd 7)

- 0-8 m. Svarf vantar.
- 8-38 m. Grágrýtismýndun - grófkorna ólivínþóleist. Um er að ræða fjögur til sex hraunlög eða rennsliseiningar og eru tvö þeirra áberandi rauð og oxuð. Hraunin eru afar

grófkorna og sjást safn- eða aðskilnaðaræðar (segregation veins) nokkuð viða. Bergið er fremur lítið blöðrött en afar gropið.

- 38-62 m. Setlagamyndun gerð úr fjórum einingum. Í efstu einingunni er mikið tilflutt set með ávolum kornum af mörgum gerðum, þéttu ummynduðu bergi og gler- og palagónít-kornum. Neðan við er finna set úr lagskiptum siltsteini. Grófara set, lískara því efsta kemur svo aftur fyrir þar fyrir neðan og í botni þessarar myndunar kemur aftur fyrir áberandi lagskiptur glerrskur siltsteinn.
- 62-110 m. Túff- eða móbergsmyndun með einu áberandi hraunlagi sem er ferskt, plagióklasdílótt og lítið sem ekkert ummyndað en svarfið inniheldur mikið af túffkornum. Gæti verið innskotslag. Ofan á basaltinu er hreint túff. Fyrir neðan ferska basaltið fer að bera á holufyllingum og er það merkt sem ummyndað basalt á jarðlagasniðið. Neðan við tekur svo við þykk syrpa úr settúffi. Millimassi túffsins er fínn og mörg korn ávöl. Setmyndun þessi er án efa verulega lagskipt og er ljóst að inn á milli koma þunn bönd af leir- eða siltsteini. Setið er allnokkuð ummyndað, mislitur leir kemur gjarnan fyrir og í kringum 90 m dýpi kemur pýrít mjög áberandi inn og hverfur ekki eftir það.
- 110-190 m. Hraunlagamyndun með einu þykku setlagi. Efsta basaltlagið er fremur fersklegt að sjá en með smáum holufyllingum. Neðan við er fremur kargalegt hraun, ekki merkt sérstaklega, en oxuð korn eru áberandi. Mikið af setkornum og dreif af svarfi ofar úr holunni er saman við. Um miðbik þessarar einingar er áberandi rauðleitt basaltlag. Fínkornóttara basalt tekur sínan við og er um tuttugu metra þykkt. Fínkornótt basalt nær sínan niður í næstu myndun en eitt þykkt tvískipt setlag kemur fyrir á milli tveggja þykkra basaltlaga. Ofan til er setið gróft en verður fínna þegar neðar kemur. Neðst er um að ræða mjög fint set, nánast siltstein, áberandi lagskipt (gosrænt) og lísklega "prímert". Neðsti hluti þessarar syrpu er merkt sem basaltísk breksía á sniðið. Þar er um að ræða mikinn hrærigráaut úr grófu seti og breksíu. Neðst er þunnt túfflag og syrpan endar í þunnu basaltlagi.
- 190-288 m. Fínkorna set með miklu af túffi, bergbrotum, karga. Kornin eru núin og myndunin ber þess merki að vera set að stærstum hluta. Myndunin inniheldur mikið af leir eða mjög fínum setkúlum sem grotna niður í graut þegar svarfið er þvegið og bleytt. Við og við koma linsur sem virðast vera grófari eða innihalda meira af basaltkornum. Á 216-218 m dýpi er setið óvenju holufyllt og gæti verið sprunga á þeim stað en þar er einnig merkjanleg örlítil útskolu eða víkkun holunnar af þeim völdum eða öðrum. Setið er talsvert mikið ummyndað og ber langmest á pýrítí auk þess sem litrskur jarðhitaleir er talsvert áberandi. Sumstaðar er setið blandað gjall-eða kargakornum. Sama setið er á ferðinni alveg niður að neðri mörkum þessarar syrpu. Basaltbrotkorn sem finnast líka í setinu geta verið upprunnin úr þunnum hraunlögum eða úr stórum steinum. Setið er greinilega lagskipt, kornastærðaskipt (flokkad, sorterað) og einnig finnast korn sem eru lagskipt, úr leir eða silti.
- 288-370 m. Hraunlagamyndun með þykkum lögum af karga, breksíu og túffi. Basaltmyndun þessi er afar setrísk því allstaðar koma setkorn fyrir og oft erfitt að ákvárdar hvort um sé að ræða dreifkorn úr hinum þykka setstafla ofar í holunni eða setlögum sem eru greinilega á milli hraunsyrpnanna í þessari myndun. Þykkustu hraunin koma greinilega fram en verra er að greina þynnri lög sem virðast vera til staðar að minnsta kosti samkvæmt mælingum á poruhluta og viðnámi. Breksíuhluti myndun-

arinnar er nokkuð vel skilgreindur þar sem hann inniheldur blöðrött oxuð korn, en setkorn þar á meðal.

2.6.2 Ummyndun og holufyllingar

Engin teljandi ummyndun er í efstu tveimur syrpunum. Fyrstu holufyllingarnar koma inn á 78 m dýpi og er þar um að ræða kabasít. Rétt neðar, eða á 90 m dýpi, verður vart við pýrit. Thomsónist finnst þar rétt neðan við eða á um 94 m dýpi. Pýrit er áberandi alveg niður úr allri holunni og kemur þar fyrir í mismiklu magni. Jarðhitaleir, sem svo mætti kalla, er áberandi í setsyrpunni fyrir neðan 190 m dýpi og er hann þar æði litriskur og margbreytilegur. Kalsít fer að verða áberandi á um 104 m dýpi og finnst síðan við og við eftir það og nær alltaf í tengslum við sprungur. Rétt ofan við þykku setsyrpuna, eða í karganum/breksfunni á um 172 m dýpi kemur stilbit inn og þar rétt neðan við finnst einnig heulandft. Þessar steindir koma inn við og við síðan. Á 204 m dýpi er ekki loka fyrir það skotið að þráðлага zeólti finnist, annaðhvort mesólst eða skólesít. Sýni ekki nágu stórt til að unnt sé með góðu móti að röntgengreina það. Á um fjögurra metra bili á um 217 m dýpi er mikil um holufyllingar og ekki ólíklegt að þar sé jarðhitasprunga í grennd. Tilvist kabasíts og thomsóníts á um 190 m dýpi bendir til þess að ummyndunin sé yfirprentuð og hitastig hafi verið mun hærra en það er nú. Laumontít kemur fram á um 312 m dýpi.

Í tveimur sýnum sem greind voru í röntgentæki koma fram toppar sem ekki eiga við steind þá sem myndar meirihluta sýnisins. Þessir toppar gætu hins vegar átt við anhýdrít, og mætti kanna það nánar síðar.

Hitamæling hálfu ári eftir að borun lauk, sýnir óvenju kalda holu (nálgast 5°C) niður í aðalvatnsæðina á 250 m dýpi, og rétt um 10°C hita á 300 m dýpi.

2.7 Reykjahvoll hola HS-42

Hola HS-42 er í landi Reykjahvols í Húsdal. Hún var boruð með jarðbornum Ími í 370 m dýpi dagana 2.-9. desember 1994. Fyrst var hún boruð með 194 mm (7 5/8") Odex hamri í 6 m dýpi og fóoring steypt föst. Síðan var borað með 165 mm (6 1/2") hamri í botn sem er í 370 m dýpi. Borunin gekk vel. Smá vatnsæðar komu fram á 70 m dýpi, 76 m dýpi og í 294 m dýpi. Þegar holan var hitamæld í lok borunnar komst hitamælir ekki niður fyrir 90 m dýpi, og var holan því hreinsuð í botn, en allt kom fyrir ekki, hitamælir komst ekki niður fyrir 90 m dýpi. Því var 73 mm (2 7/8") borstöngum slakað niður í 123 m dýpi og skildar eftir. Staðarnúmer holunnar í gagnagrunni Orkustofnunar er 14095.

2.7.1 Jarðlagalýsing

Jarðlagasnið (mynd 8)

- 0-8 m. Svarf vantar.
- 8-52 m. Móbergsmundun. Efst er glerjað basalt, lítið ummyndað en samt með kabasíti og thomsóníti. Setleir er utan á kornum. Líklega er um bólstrabreksfu að ræða sem liggar ofan á fínkorna túffi með reglulegri og finni lagskiptingu. Í túffinu er mikil af glerjuðum basaltbrotum. Neðan við túffid er afar fínkorna myndun úr eðjuseti sem líkast til er af gosrænum uppruna og trúlega samtíma því sem liggar ofan á. Í setinu eru glerkorn, dílar og bergbrot. Neðan við er síðan harður siltsteininn eða túff. Í túffinu er glerjað basalt, dílabrot, bergbrot og glerkorn sem eru mun meira ummynduð og holufylltari. Þegar kemur niður úr túffinu er komið í basaltriskara efni

sem er merkt á sniðið sem breksfa og talin tilheyra næstu myndun.

- 52-124 m. Hraunlög með millilögum úr karga, oft blönduðum settúffi, með einu sex metra þykku lagi úr hreinu fínkorna túffi á 86-92 m dýpi. Hraunlöginn eru að minnsta kosti fjögur og á milli þeirra er kargi sem merktur er sem breksfa á sniðið. Neðan til í þessari syrpu er þunnt túfflag, (á 116 m dýpi) þar sem finnst eitt korn sem gert er úr mjög glerrsku túffi og lskist túffi sem finnst í holu HS-43. Neðan við er síðan dökkt fín- til meðalkorna basalt.
- 124-190 m. Móbergmyndun með ýmis seteinkenni. Hátt hlutfall bergbrota og kargalegra korna gefur þó tilefni til að merkja stóran hluta syrpunnar sem basaltrfska breksfu. Eitt þunnt hraunlag kemur fyrir ofarlega í syrpunni. Nokkur hluti breksfunnar er glerjaður og einnig eru glerkorn í túffinu. Nær hreinn kargi er á um sex metra bili á 160-166 m dýpi. Neðst eru nokkrir metrar af mjög ummynduðu túffi sem er áberandi holufyllt.
- 190-326 m. Afar blönduð syrpa þunnaða hrauna með þykkum blöðröttum og holufylltum kargalögum. Inn í þessa syrpu kemur innskot, eitt eða fleiri og sker holan innskotið á 196-202 m dýpi. Innskotsbergið er dökkbrúnt, næstum svart, þétt og blöðrulaust og áberandi oxað og kornin oft með rauðri oxunarhúð. Neðan 200 m dýpis eða þar um bil er öll myndunin afar kargaleg þótt hún sé að mestu merkt sem hraun á jarðlagasniðið. Innskotsbergið kemur fram neðar í holunni. Á um það bil 310 m dýpi er mjög ljóst berg með miklu af málmkornum, jafndreifðum í grunnmassa. Þar gæti verið um að ræða annað innskot eða grannberg innskots sem orðið hefur fyrir talsverðri ummyndum. Syrpa þessi nær alveg til botns í holunni á 370 m dýpi en neðan til (frá um 326 m dýpi) verða skilin á milli hrauna og karga skarpari.

2.7.2 Ummyndun og holufyllingar

Ummyndun í þessari holu er talsverð og fer hratt vaxandi með dýpi. Efst í holunni finnast lághitasteindirnar kabasít og thomsónít en útfellingar eru ekki áberandi í efstu 54 metrunum. Þegar komið er í hraunið þar fyrir neðan verða holufyllingar aftur á móti algengari og ber mest á kabasíti og thomsóníti en einnig finnst kalsít. Pýrít kemur fyrst fram á 90 m dýpi og finnst nær samfellt eftir það. Þá kemur kvars fram á 96 m dýpi og finnst við og við eftir það. Ofan til í holunni er kvarsið myndlaust og miskrókristallað (kalsedón) en þegar kemur niður fyrir um 130 m dýpi er það orðið vel kristallað (bergkristall) og greinanlegt í svarfi. Kvarts finnst svo áfram niður á botn. Plötulaga kalsít finnst á 210 m dýpi en kalsít sést fyrst í grennd við 62 m dýpi. Stilbít finnst fyrst á 204 m dýpi. Laumontít finnst fyrst á 232 m dýpi. Pessar tvær steindir finnast síðan niður á botn. Nokkuð er um fjaðraðann, grófkristallaðan leir í neðri hluta holunnar, ljósgrænan og fölan. Leir þessi fer að verða áberandi neðan við um 270 m dýpi en fyrir ofan er leirinn svartur eða dökkur og lskari smektísti. Græni leirinn gæti verið blandlagsleir eða klórft. Ummyndun sú sem kemur fram í holunni gefur til kynna talsvert háan fornrita. Núverandi botnhiti er um 80°C.

2.8 Varmá hola HS-43

Hola HS-43 er í landi Varmár við Langatanga í Leirvogi. Hún var boruð með jarðbornum Ými í 202,1 m dýpi dagana 12.-14. desember 1994. Fyrst var hún boruð með 194 mm (7 5/8") Odex hamri í 12 m dýpi og fóðring steypt föst. Síðan var borað með 165 mm (6 1/2") hamri í botn sem er í 202,1 m dýpi. Borunin gekk vel. Smá vatnsæð kom fram á 132 m dýpi og seitlaði upp úr holunni. Staðarnúmer holunnar í gagnagrunni Orkustofnunar er 12973.

2.8.1 Jarðlagalýsing

Jarðlagasnið (mynd 9)

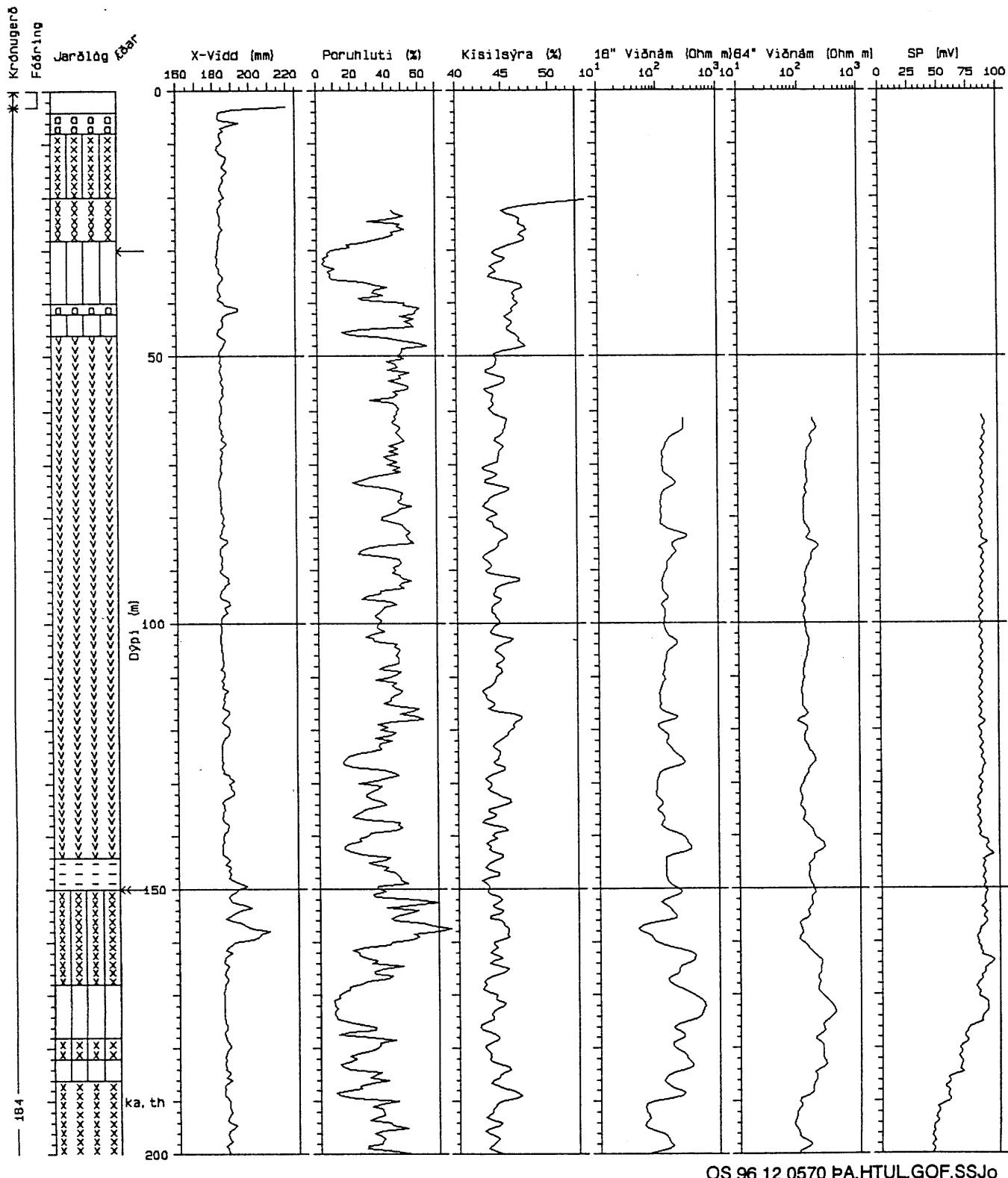
- 0-14 m. Svarf vantar.
- 14-54 m. Breksíðruð hraun og kargalög með a.m.k. tveimur þéttum og vel kristölluðum basaltlögum. Efstu löginn eru glerjuð og blönduð túffi.
- 54-172 m. Nær samfeld móbergsmýndun með tveimur þéttum og blöðrulitlum basaltlögum. Efra lagið er fínna og minna ummynndað en það neðra sem er með leirfylltum blöðrum. Allþykk syrpa af glerjuðu basalti er um miðbik þessarar myndunar og neðarlega í glerjuðu syrpunni er nokkuð áberandi setlag úr fremur grófu efni. Efra basaltið sem var nefnt er tíu metra þykkt og er á 130 m dýpi. Basaltið er fínkorna, þétt, blöðrulistið og þær blöðrur sem eru til staðar eru fylltar með leir. Aðrar holufyllingar eru litlar sem engar. Um miðbik hraunsins og neðarlega er örlítil blöndun við blöðröttara og kargalegra efni og gæti því verið um tvö lög að ræða eða jafnvel þrjú með kargalögum á milli fremur en eitt þykkt lag eins og það er merkt á jarðlagasniðið. Neðan við hraunið er mjög glerrskt og ummynndað túff, sem gæti verið þykkt gjóskulag. Lagið er sérstakt í útliti, þétt og blöðrulaust. Samsvarandi túff sést síðan aftur nokkru neðar í holunni, eða á um 150 m dýpi. Neðsti hluti syrpunnar er gerður úr afar misleitu túffi með greinileg seteinkenni.
- 172-202 m. Glerjuð hraunlög. Eitt þykkt fín-meðalkorna hraun ofan á glerjuðum eða breksíðum hraunum. Greinilegt er að um nokkur hraunlög er að ræða.

2.8.2 Ummynndun og holufyllingar

Ummynndun í þessari holu er fremur lítil. Stilbít finnst fyrst á 156 m dýpi og pýrt litlu ofar eða á 152 m dýpi. Þar fyrir ofan sést kabasít, thomsónít og leir.

JHD-FFR/JFR PA-HTU1/GOF-SSJO
1996-09-03 L=13931

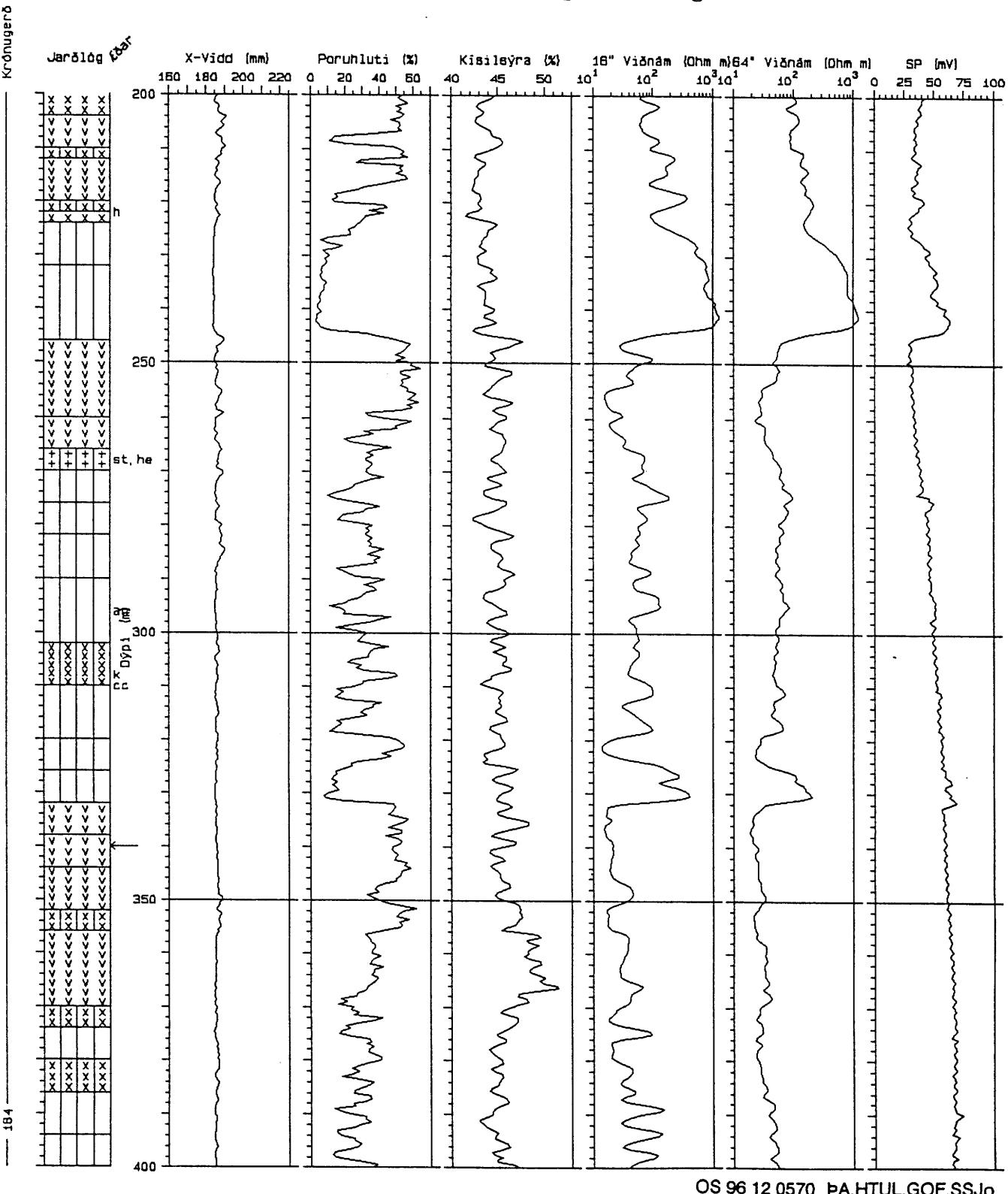
Mosfellsbær - Lágafell - HS-35
Jarðlagasnið og mælingar

Mynd 2. Jarðlagasnið og mælingar í HS-35.

JHD-FFR/JFR PA-HTU1/GOF-SSJo
1986-08-03 L=13931

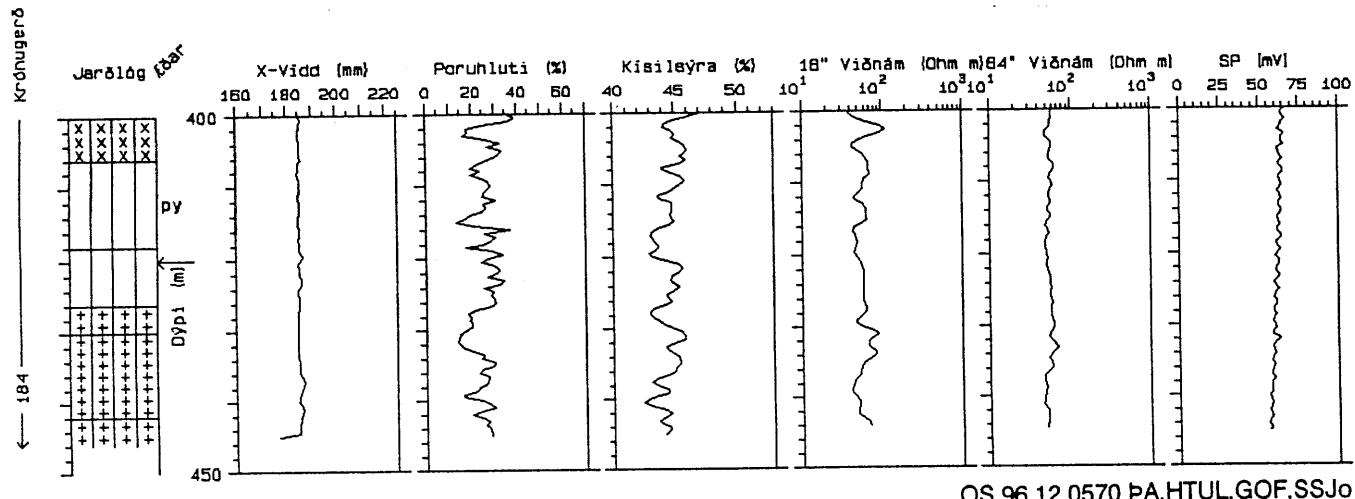
Mosfellsbær - Lágafell - HS-35
Jarðlagasnið og mælingar

Mynd 2 frh. Jarðlagasnið og mælingar í HS-35.

JHD-FFR/JFR PA-HTU1/GOF-SSJo
1996-08-03 L=13931

Mosfellsbær - Lágafell - HS-35
Jarðlagasnið og mælingar

Skýringar við jarðlagasnið

Fersklegt fin-meðalkorna basalt

Ummyndað glerjað basalt

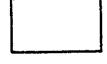
Grófkornótt set

Ummyndað fin-meðalkorna basalt

Basaltrík breksia

Svarf vantar

Ummyndað meðal-grófkorna basalt

Tüff

Tüffrikt set

Fersklegt glerjað basalt

Finkornótt set

Sættüff

R : Áberandi rauðleitt

ka : Kabasít

la : laumontit

h : Áberandi holufyllt

th : Thomsónít

ö1 : ólivín

H : Aberandi holufyllt

st : Stilbit

cc : kalsít

k : Kargi

he : heulandít

py : pýrit

Intr?: Hugsanlega innskot

mo : mordenít

qz : kvarts

Int : Innaskot

an : analúsím

<< : Stár vatnæð

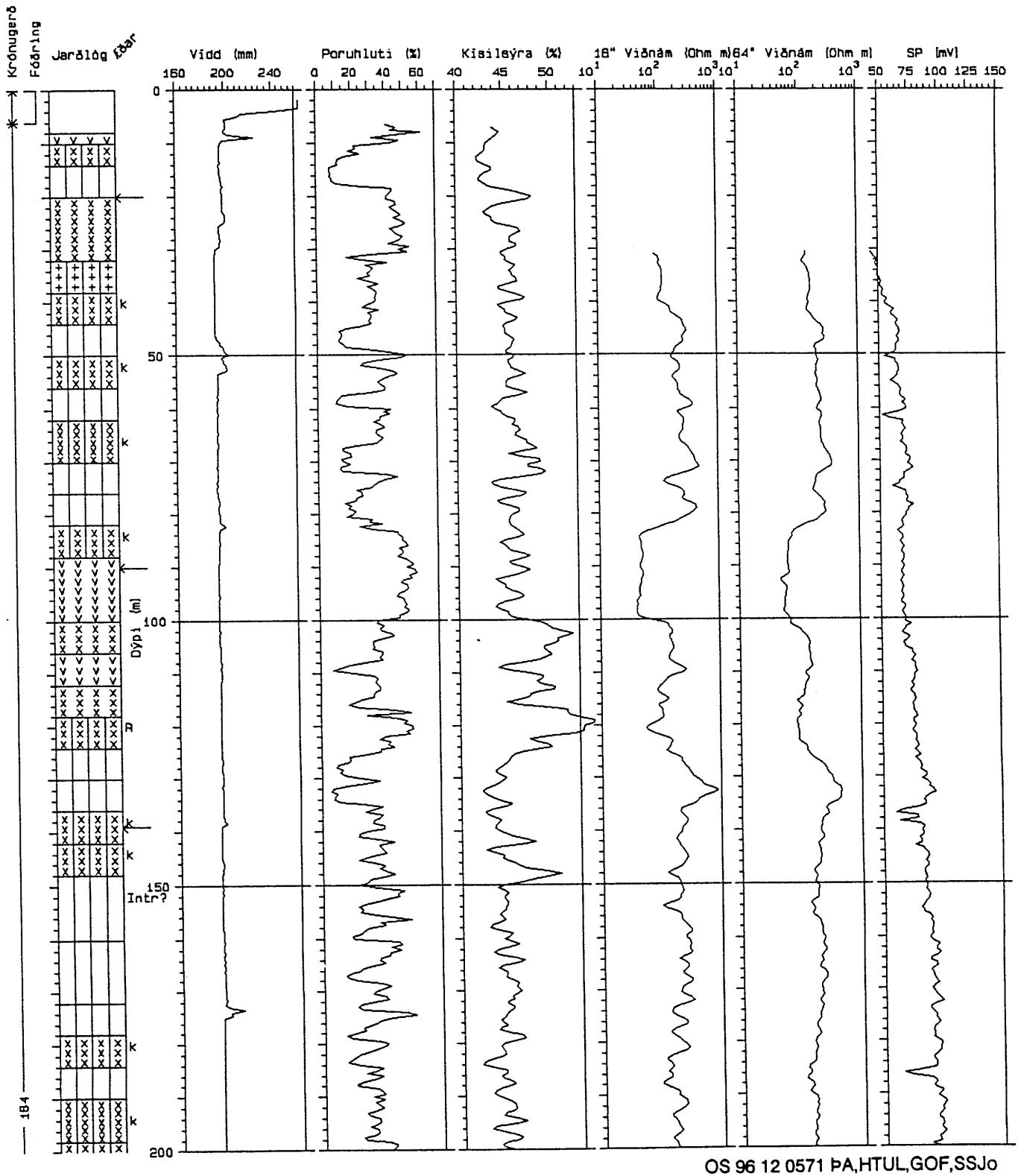
← : Litil vatnæð

↔ : Meðal vatnæð

Mynd 2 frh. Jarðlagasnið og mælingar í HS-35.

JHD-FFR/JFR PA-HTU1/GOF-SSJ0
1986-08-30 L=140B2

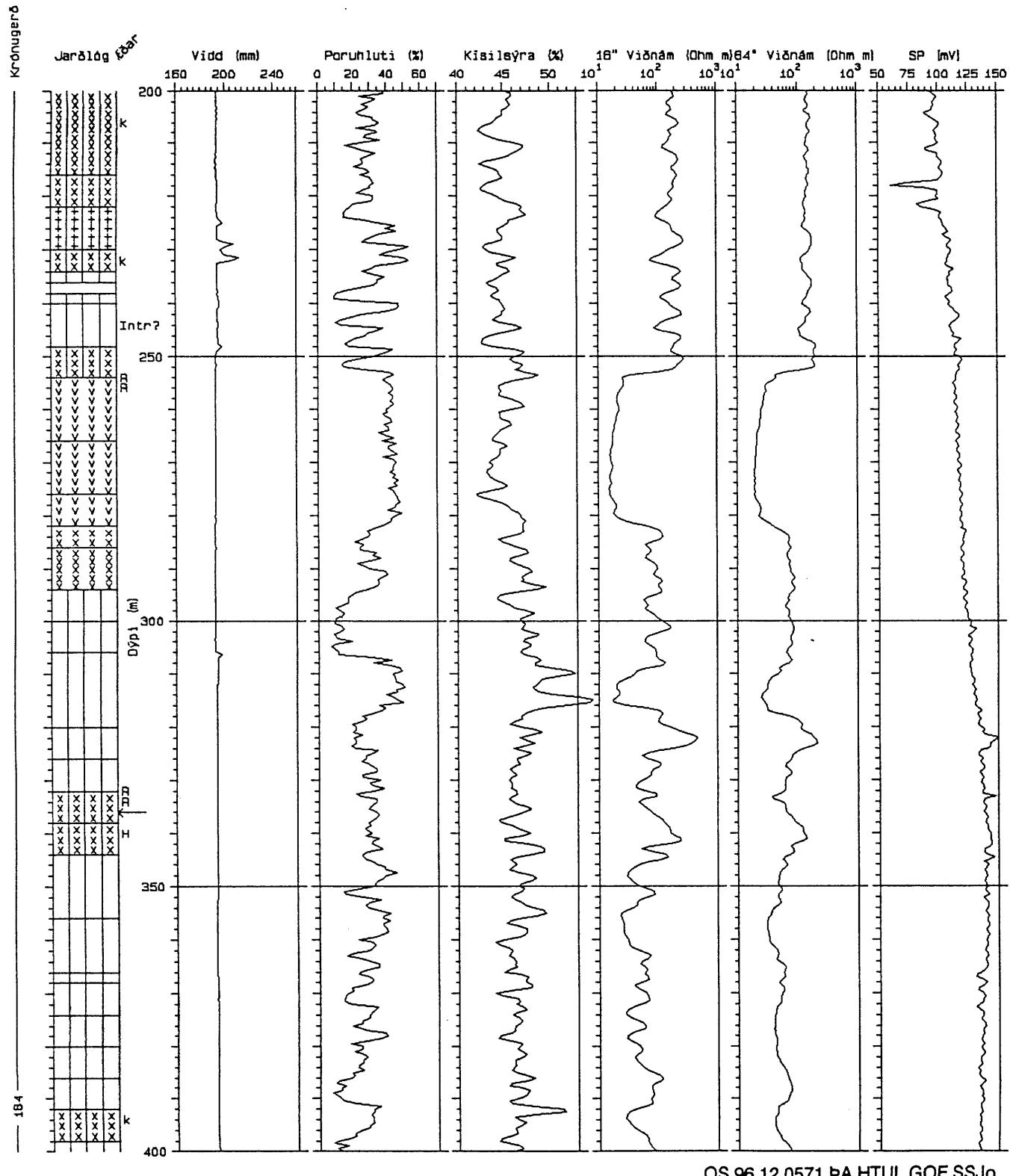
Mosfellsbær - Helgafell - HS-37
Jarðlagasnið og mælingar

Mynd 3. Jarðlagasnið og mælingar í HS-37.

JHD-FFR/JFR PA-HTUL/GOF-SSJO
1986-08-30 L=140B2

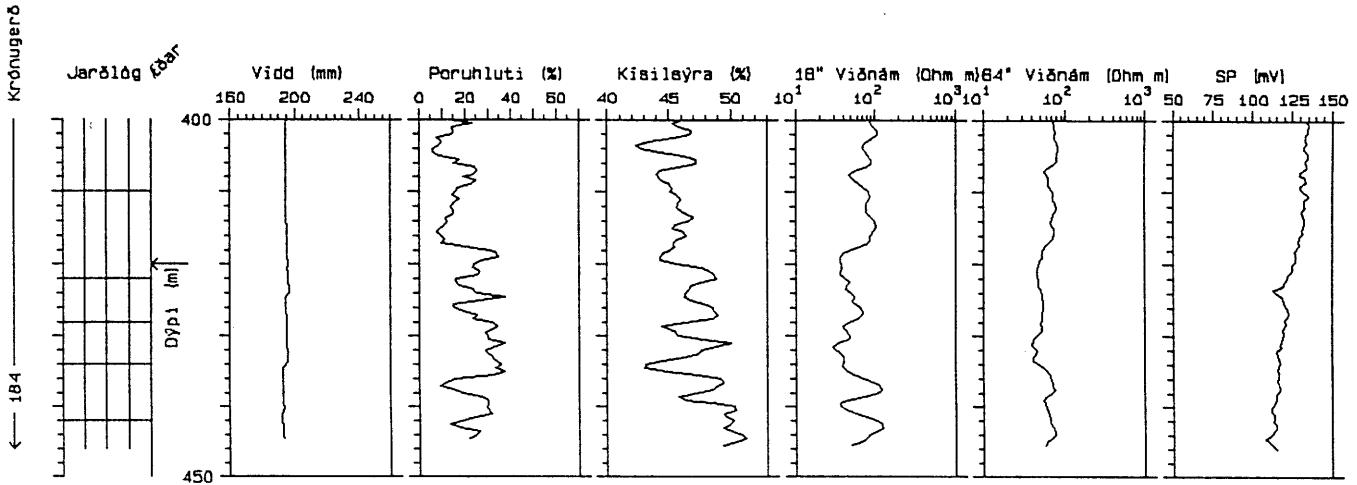
Mosfellsbær - Helgafell - HS-37
Jarðlagasnið og mælingar

Mynd 3 frh. Jarðlagasnið og mælingar í HS-37.

JHD-FFR/JFR PA-HTU1/GOF-SSJo
1886-08-30 L=14082

Mosfellsbær - Helgafell - HS-37
Jarðlagasnið og mælingar

OS 96 12 0571 PA,HTUL,GOF,SSJo

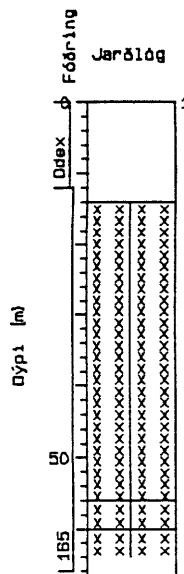
Skýringar við jarðlagasnið

	Fersklegt fin-meðalkorna basalt		Ummyndað glerjað basalt		Grófkornátt set
	Ummyndað fin-meðalkorna basalt		Basaltrík breksia		Svarf vantar
	Ummyndað meðal-grófkorna basalt		Tüff		Tüffrikt set
	Fersklegt glerjað basalt		Finkornátt set		Sattüff
R : Áberandi rauðleitt	ka : Kabasít	la : laumontít			
h : Áberandi holufyllt	th : Thomsónít	ðl : ðlivín			
H : Áberandi holufyllt	st : Stilbit	cc : kalsít			
k : Kargi	he : heulandít	py : pýrit			
Intr?: Hugsanilega innskot	mo : mordenít	qz : kvars			
Int : Innskot	an : analísím				
← : Litil vatnsæð	↔ : Meðal vatnsæð	↔↔ : Stórvatnsæð			

Mynd 3 frh. Jarðlagasnið og mælingar f HS-37.

JHD-JFR GOF-SSJo
1986-12808

Mosfellsbær - Hrísbrú - HS-38
Jarðlagasnið

OS 96 12 0572 PA,HTUL,GOF,SSJo

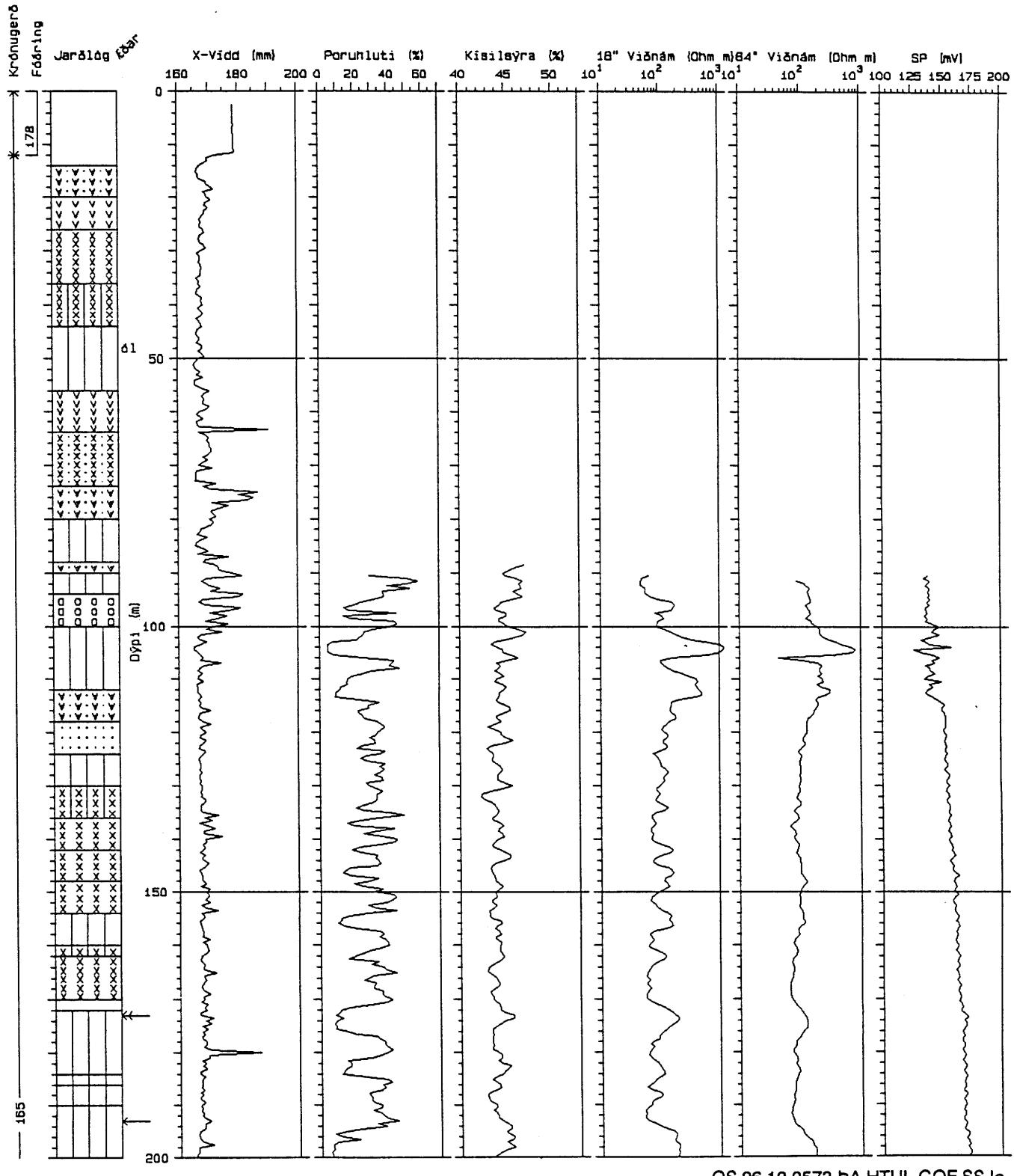
Skýringar við jarðlagasnið

	Fersklegt fin-meðalkorna basalt		Ummyndað glerjað basalt		Grádkornótt set
	Ummyndað fin-meðalkorna basalt		Basaltrík breksía		Svarf vantar
	Ummyndað meðal-grófkorna basalt		Túff		Túffrikt set
	Fersklegt glerjað basalt		Finkornótt set		Sattúff
R : Aberandi rauðleitt	ka : Kabasít	la : laumontít			
n : Aberandi holufyllt	th : Thomsónít	ól : ólivín			
H : Aberandi holufyllt	st : Stilbit	cc : kalsít			
k : Kargi	he : heulandít	py : pýrit			
Intr?: Hugsanlega inniskot	mo : mordenít	qz : kvars			
Int : Inniskot	an : analásím				
← : Litil vatnsæð	← : Meðal vatnsæð	←← : Stár vatnsæð			

Mynd 4. Jarðlagasnið og mælingar í HS-38.

JHD-FFR/JFR PA-HTUL/GOF-SSJo
1996-08-28 T

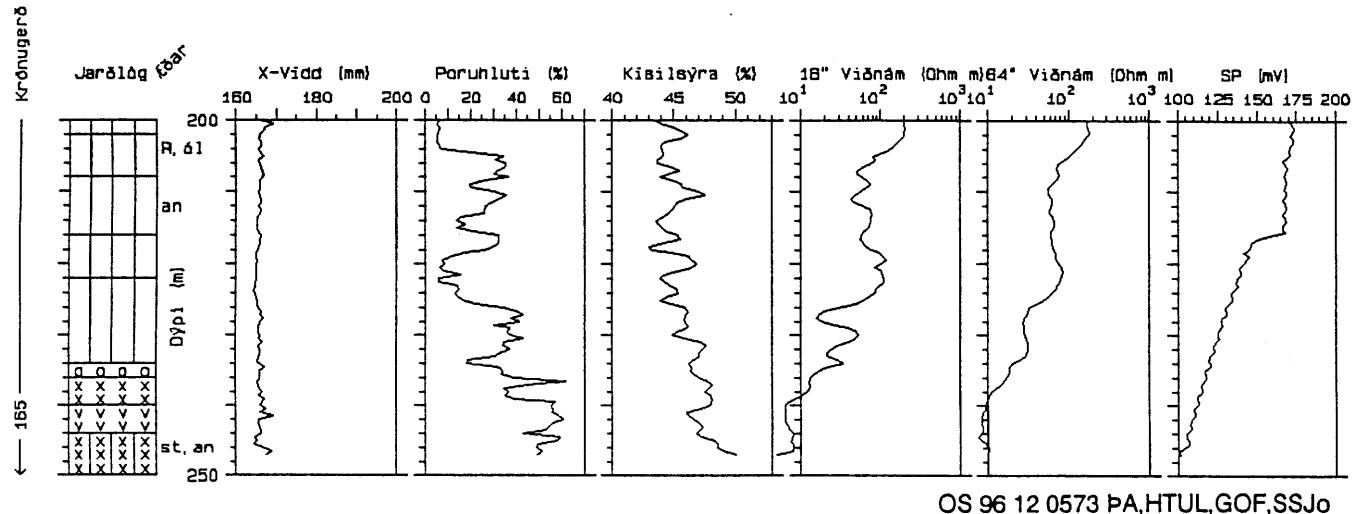
Mosfellsbær - Sólvellir - HS-39
Jarðlagasnið og mælingar

Mynd 5. Jarðlagasnið og mælingar í HS-39.

JHD-FFR/JFR PA-HTUL/GOF-SSJO
1996-08-28 T

Mosfellsbær - Sólvellir - HS-39
Jarðlagasnið og mælingar

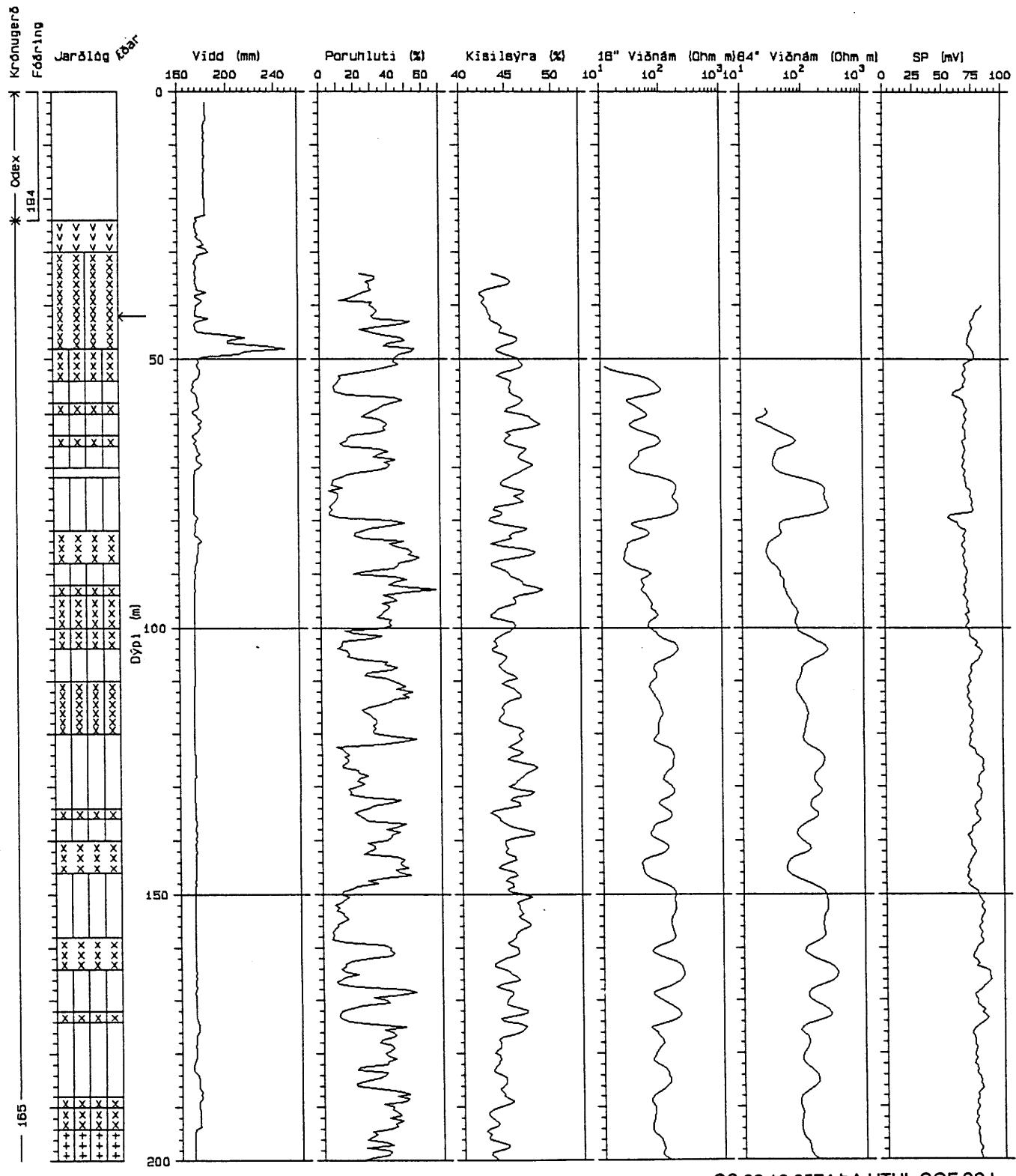
Skýringar við jarðlagasnið

	Fersklegt fin-meðalkorna basalt		Ummyndað glerjað basalt		Gráfkornátt set
	Ummyndað fin-meðalkorna basalt		Basaltrík breksia		Svarf vantar
	Ummyndað meðal-grófkorna basalt		Túff		Túffríkt set
	Fersklegt glerjað basalt		Finkornátt set		Settúff
R : Áberandi rauðleitt	ka : Kabasít	la : laumontít			
h : Áberandi holufyllt	th : Thomsónít	ól : ólivín			
H : Aberandi holufyllt	st : Stilbit	cc : kalsít			
k : Kargi	he : heulandít	py : pýrit			
Intr?: Hugsanlega inniskot	mo : mordenít	qz : kvarts			
Int : Inniskot	an : analísí				
← : Litil vatnseð	← : Meðal vatnseð	↔ : Stórvatnseð			

Mynd 5 frh. Jarðlagasnið og mælingar í HS-39.

JHD-FFR/JFR PA-HTU1/GOF-SSJO
1986-08-29 T

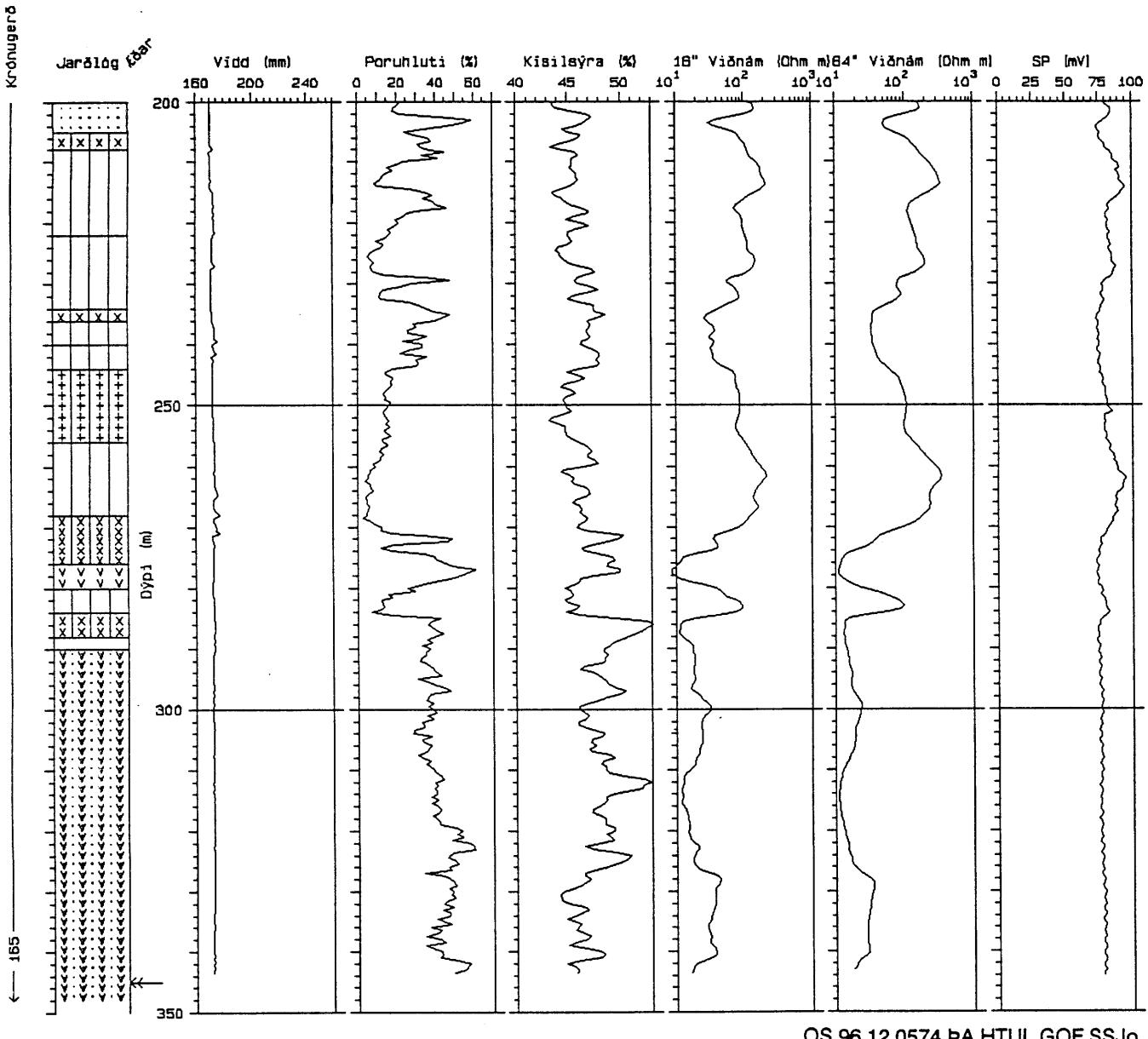
Reykjavík - Örfirisey - HS-40
Jarðlagasnið og mælingar

Mynd 6. Jarðlagasnið, HS-40. Skýringar sjá mynd 4 bls 23.

JHD-FFR/JFR PA-HTUL/GOF-SSJO
1996-08-29 T

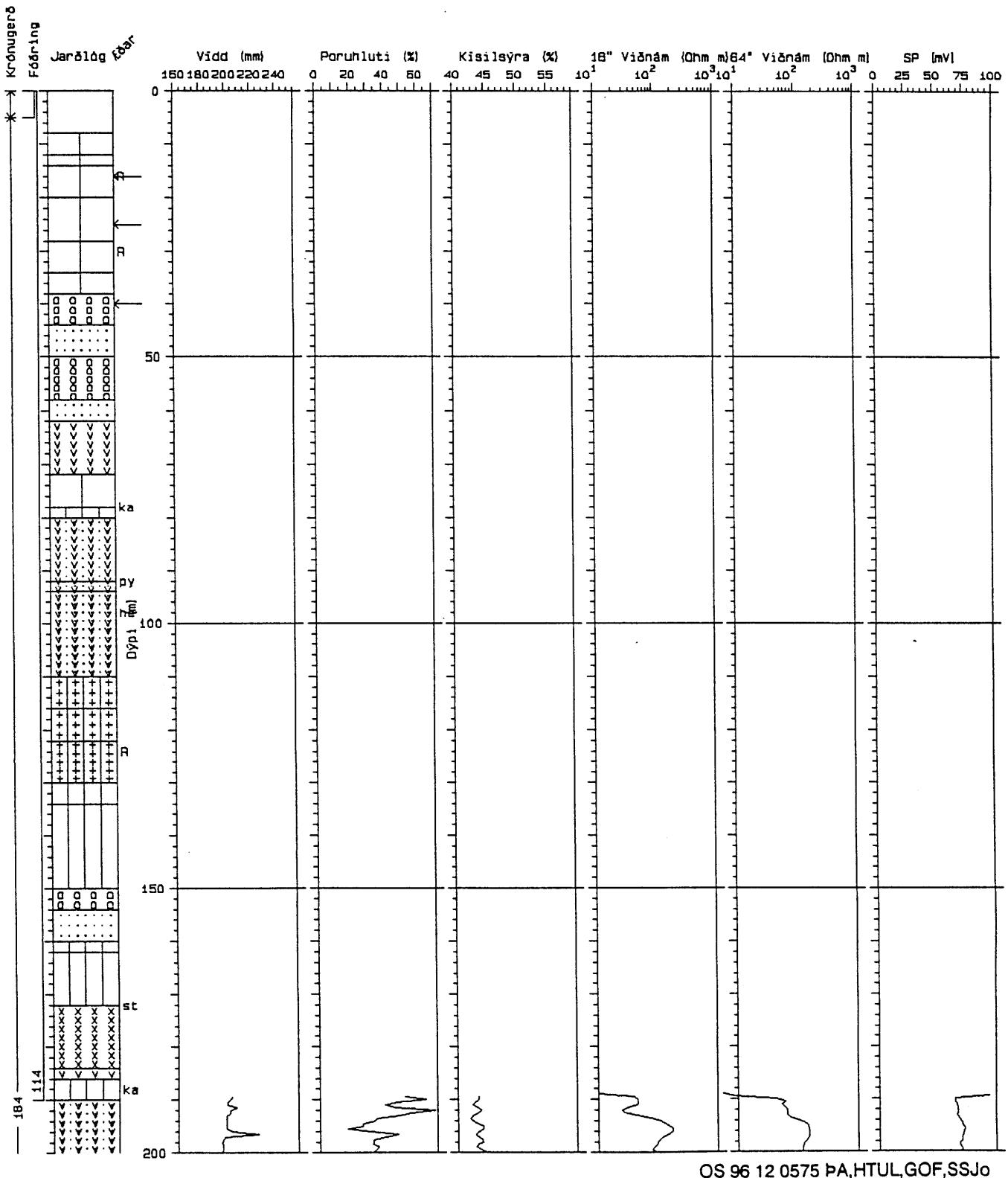
Reykjavík - Örfirisey - HS-40
Jarðlagasnið og mælingar

Mynd 6 frh. Jarðlagasnið, HS-40.

JHD-FFR/JFR PA-HTU1/GOF-SSJO
1996-08-28 T

Mosfellsbær - Reykjahvoll - HS-41
Jarðlagasnið og mælingar

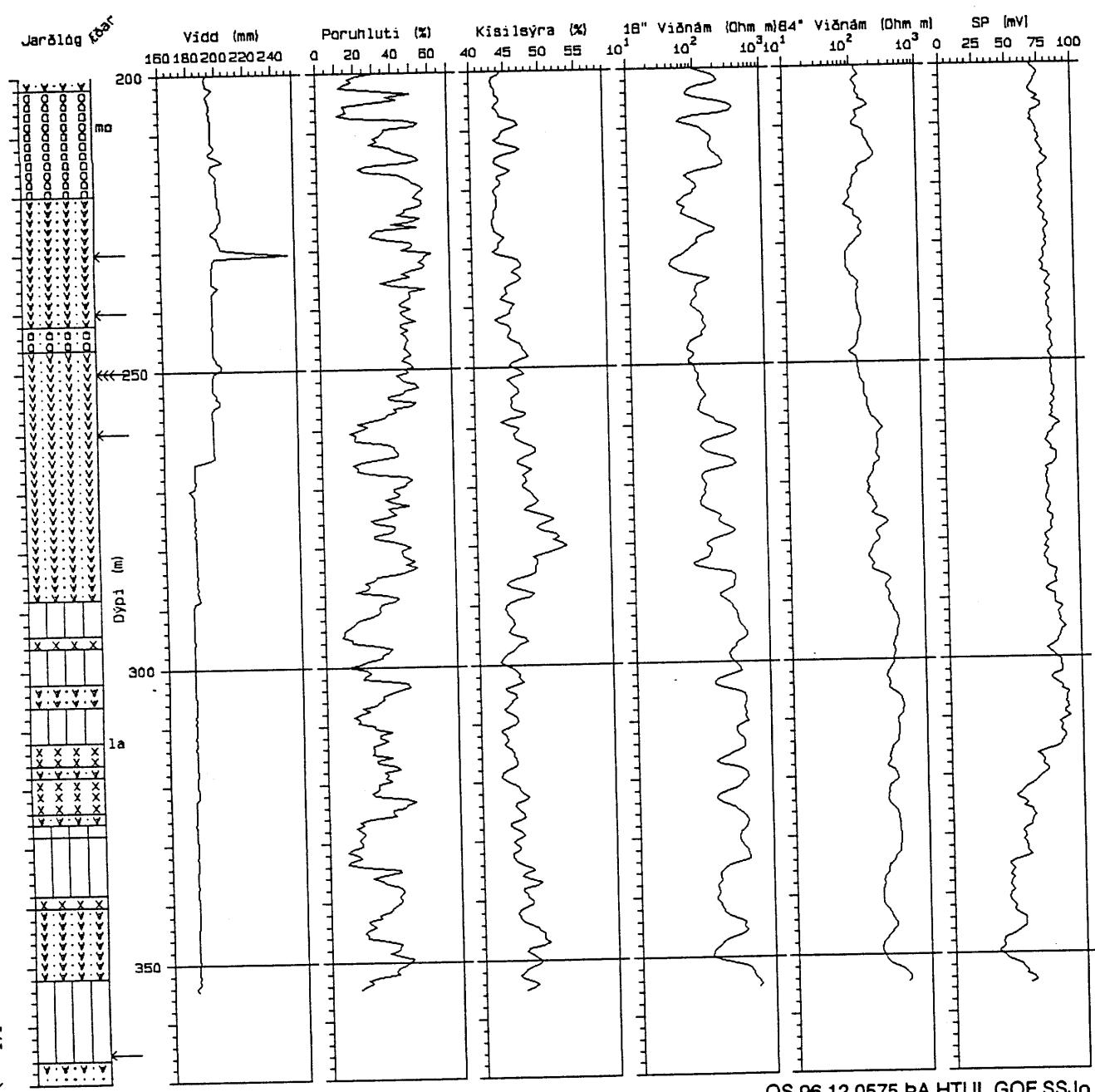

Mynd 7. Jarðlagasnið, HS-41. Skýringar sjá mynd 4 bls 23.

JHD-FFR/JFR PA-HTUL/GOF-SSJo
1996-08-28 T

Mosfellsbær - Reykjahvoll - HS-41
Jarðlagasnið og mælingar

Kronugerð

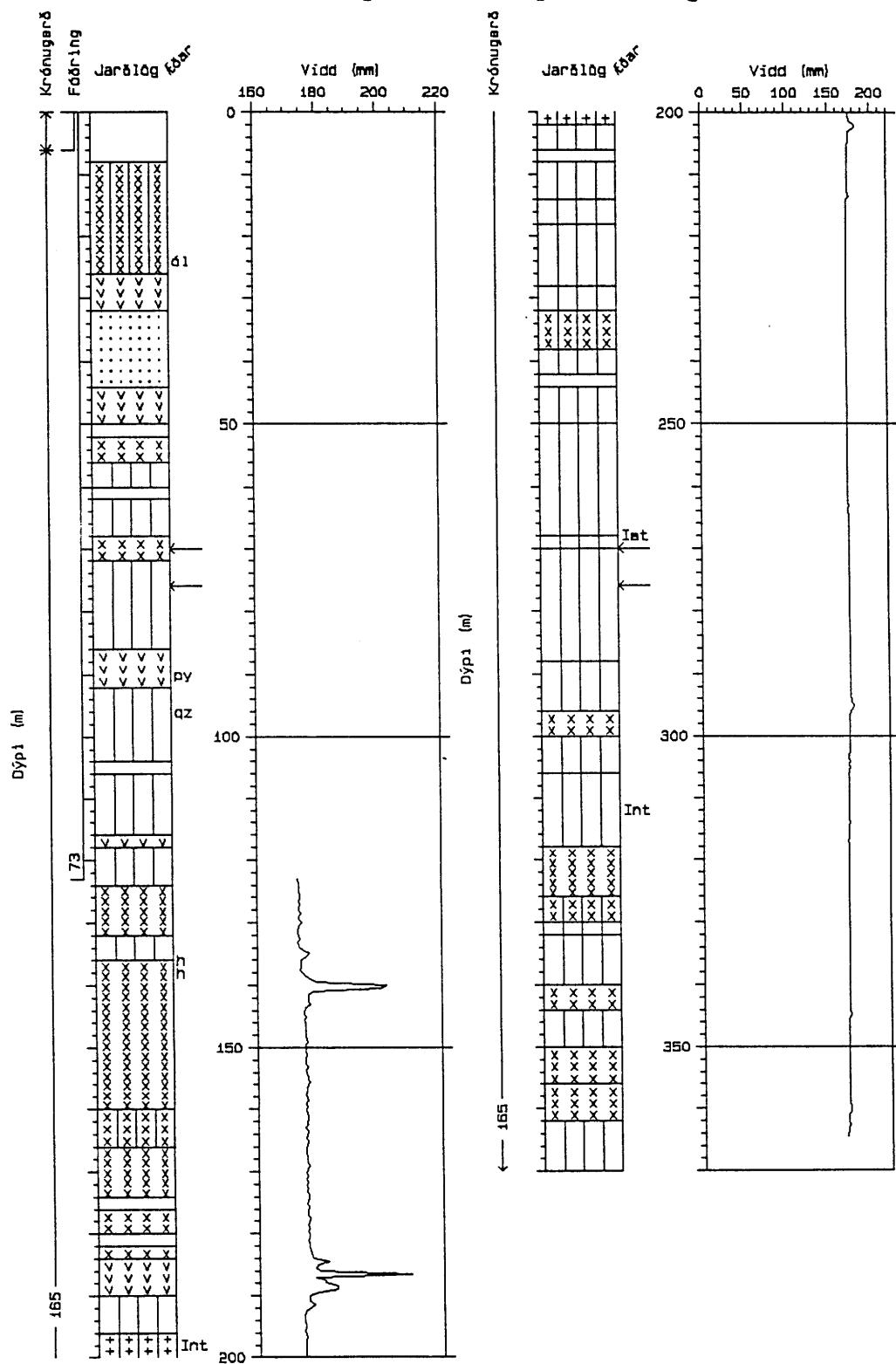

OS 96 12 0575 PA,HTUL,GOF,SSJo

Mynd 7 frh. Jarðlagasnið, HS-41.

JHD-FFR/JFR PA-HTU1/GOF-SSJO
1996-08-28 T

Mosfellsbær - Reykjahvoll - HS-42
Jarðlagasnið og mælingar

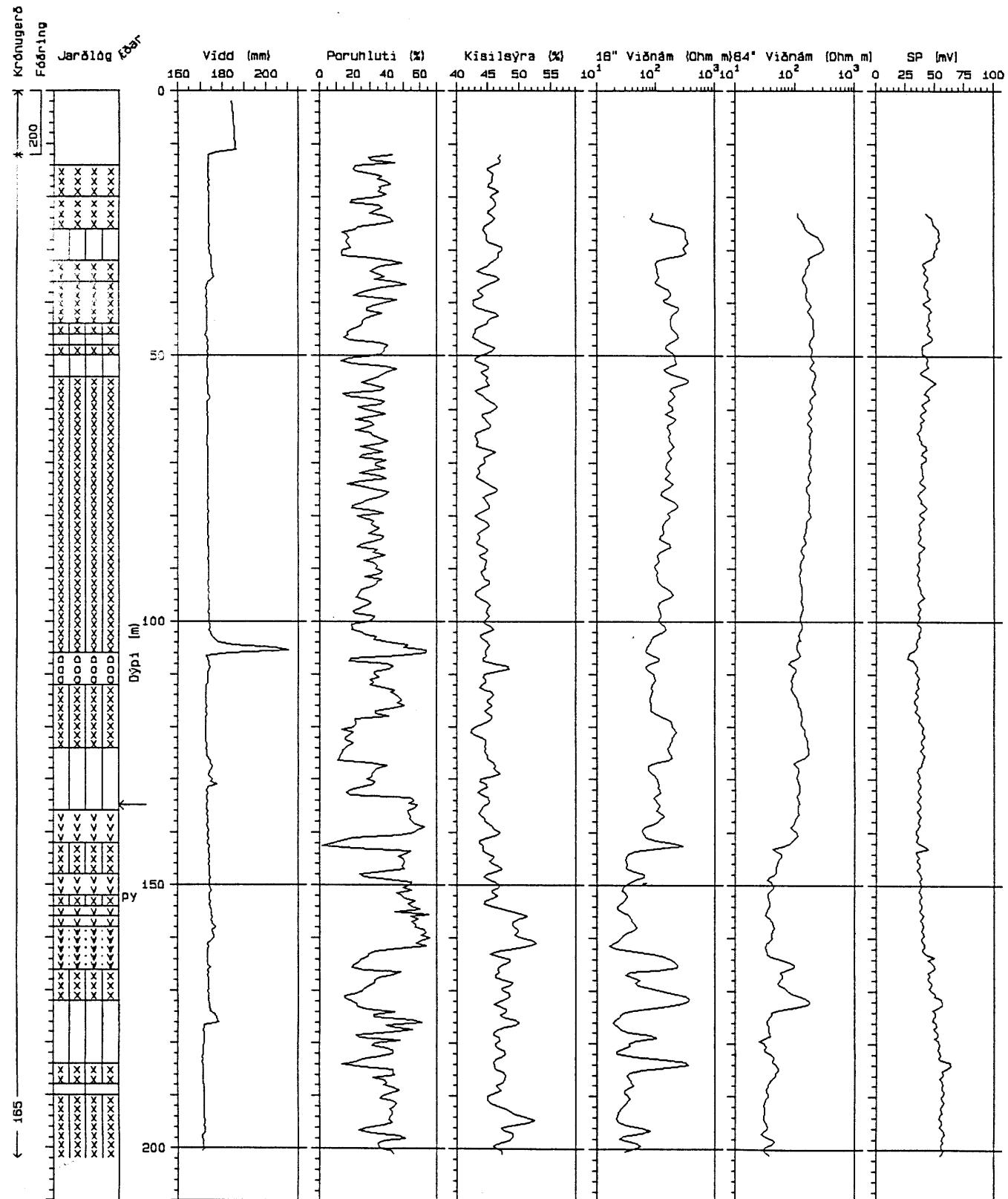

OS 96 12 0576 PA,HTUL,GOF,SSJO

Mynd 8. Jarðlagasnið og mælingar f HS-42. Skýringar sjá mynd 4 bls 23.

JHD-FFR/JFR PA-HTUL/GOF-SSJo
1996-08-28 T

Mosfellsbær - Varmá - HS-43
Jarðlagasnið og mælingar

3. VATNSÆÐAR

Í töflu 3 er yfirlit um vatnsæðar í holunum samkvæmt bordagbókum bormanna, og jafnframt er stuðst við hitamælingar við staðsetningu vatnsæða. Í töflu 3 eru gefna upplýsingar um vatnshita og vatnsmagn í dælingu eða sjálfrennsli, þar sem þess er getið í bordagbókum.

Tafla 3. Vatnsæðar samkvæmt bordagbókum bormanna, og hitamælingum.

Hola nr.	Dýpi (m)	Rennsli (l/s)	Hiti (°C)	Athugasemdir
HS-35	30			Smá vatn
"	150			1,5-2 l/s
"	340			Hitamæling
"	420			-----
HS-37	20			Smá vatn
"	90			Smá vatn
"	139			Smá vatn
"	336		26,4	Smá vatn
"	420			Hitamæling
HS-38	20-30	15-20	6,2	Sjálfrennsli
"	30-40	"	"	"
"	40-50	"	"	"
"	50-60	"	"	"
"	60-66	"	"	"
HS-39	173	3	26,2	Loftdæling
"	193		33,2	
HS-40	42			Smá vatn
"	345	4-5	30,4	Loftdæling
HS-41	16			Smá leki
"	25	0,5		Vatnsaukning
"	40	1,5		Vatnsaukning
"	230	2		Vatnsaukning
"	240	3		Vatnsaukning
"	260			Vatnsaukning
"	365	15		Vatnsæð
"	250			Hitmæling
HS-42	70	22,7		Smá leki
"	76		26	Vatnsaukning
"	294		60	Vatnsaukning
HS-43	132	0,2		Smá leki

Ath. Rennslistörlur fyrir HS-38 og HS-43 eru sjálfrennsli í lok borunar.
Rennsli annarra holna er mælt í loftborun.

4. JARÐLAGAMÆLINGAR

Dagana 25. - 28. júní 1996 voru gerðar jarðlagamælingar í sjö þeirra hitastigulsholna, sem fjall-
að er um í þessari skýrslu. Ekkert var mælt í holu HS-38 og aðeins vídd í holu HS-42. Borstengur, 57 mm að innanmáli, voru í holu HS-42 niður í 123 m dýpi og komust nifteinda-
og viðnámsnemarnir ekki niður þær. Holurnar voru víddarmældar, en síðan var mæld gamma-
útgeislun frá bergeninu og hvernig nifteindir dreifast í bergeninu. Loks var viðnámsmælt í holun-
um. Í viðnámsmælingunni fást tveir mæliferlar, annar fyrir 16-tommu fjarlægð milli straumpóls
og spennupóls, en hinn fyrir 64-tommu fjarlægð. Í viðnámsmælingunni var einnig mæld svo-
nefnd sjálfspenna (SP), en það er spennumunurinn (mældur í millivoltum) milli yfirborðs og
mælistáðar í holu. Yfirlit um hvað mælt var er að finna í töflu 4.

Mæligögnin hafa verið yfirfarin og þau dýptarleiðrétt til að eyða hliðrun í dýptarskala milli
mælinga. Mæligildi nifteindamælinganna hafa verið umreiknuð yfir í poruhluta bergsins, en
mæligildi gammageislunar eru hins vegar notuð til að reikna út kísilsstyrk (SiO_2) bergins. Eftir
þessa meðhöndlun eru mæliferlarnir bornir saman við jarðlagasnið og það leiðrétt einkum hvað
varðar skil milli jarðлага, en jarðlagaskilin sjást oft nákvæmar í mælingunum en svarfgreiningu.

Ferlar jarðlagamælinganna úr HS-holunum eru birtir með jarðlagasniðunum í kafla 2 hér að
framan, en á myndum 10-13 eru birt á stólpáritum til fyrir hverja holu og
meðaltöl fyrir hverja holu birt í töflu 5. Þessi samanburður á milli holna, sýnir að bergið við
holurnar virðist nokkuð mismunandi. Kísill er hæstur í holum HS-37 og HS-40. Í holu HS-40
er engin afgerandi lög með hærri kísli, en hann virðist hækka með dýpi. Í holu HS-37 er hins
vegar hár kísill á 100 - 125 m dýpi og mælist í því lagi hæstur kísill í öllum holunum. Viðnám
mælist hæst í holu HS-41, eða svipað og í holu HS-27 (Jens Tómasson og fl. 1994), en lægra en
í holum HS-26 og HS-32. Þessar holur eru allar á svipuðum slóðum í austurjaðri svæðisins.
Lægst mældist viðnámið í holu HS-40, sem er næst sjó og gæti því selta ráðið einhverju um
viðnámið í kringum holuna.

Poruhlutinn er almennt mjög hár svipað og í öðrum HS holum (Jens Tómasson og fl. 1994) og
sker sig engin hola þar úr. Tilfönidreifing poruhluta í holunum er þó nokkuð misjöfn. Tveir af-
gerandi toppar koma fram í holu HS-40 og í holum HS-43 og HS-35 er vottur af tveggjatoppa
dreifingu. Aðeins einn toppur er í holu HS-37 og er poruhlutadreifing holu HS-43 mjög flót og
engin áberandi toppur kemur fram þar. Er talið að annar toppurinn tálknar setlögin í holunum
(hærri poruhluti), en hraunlög komi fram með nokkru lægri poruhluta.

Dreifing viðnáms í bergeninu umhverfis holurnar sýnir svipaða hluti og poruhlutadreifingin, þ.e.
two toppa í HS-40, HS-43 og HS-35, og má gera ráð fyrir að viðnámið sé hærra þar sem poru-
hlutinn er lágor, en lægra við háan poruhluta.

Stólpáritin sem sýna dreifingu kísilsstyrk bergsins við holurnar sýna yfirleitt einn frekar skarpan
topp við u.þ.b. 45% styrk, enda er nær allt bergið við holurnar basískt, ef frá er talin hola HS-
37 þar sem vart var við ísúrt og súrt berg.

Hér á eftir verður fjallað stuttlega um mælingarnar í hverri holu, en mæliferlarnir eru teiknaðir
með jarðlagasniðunum og birtir í kafla 2 hér að framan.

Hola HS-35, Lágafelli, Mosfellsbæ

Jarðlagamælingarnar eru birtar á mynd 2.

Hraunlagið á 224 m - 248 m dýpi kemur vel fram í mælingunum með lágan poruhluta en hátt viðnám og háa sjálfspennu (SP). Sama er með hraunlagið á 320-330 m dýpi. Túffagið fyrir neðan efra hraunlagið er einnig mjög skýrt, þar er poruhlutinn mjög hár og viðnám lágt. Smátoppur kemur fram í kíslinum rétt neðan við 350 m dýpi í túffagi, en að öðru leyti er kfsill frekar lágur í þessari holu.

Meðalporuhluti í holunni er 34% (tafla 5), meðaltal SiO_2 er 44,7% og meðaltöl viðnámannna er rúmlega 100 Ohmm.

Hola HS-37, Helgafelli, Mosfellsbæ

Túfflogin í holunni koma mjög skýrt fram í mælingunum, þ.e. poruhlutinn er hár en viðnámið lágt. Þetta á við bæði lagið á um 100 m dýpi svo og 252-282 m dýpi. Nokkur hraunlög sjást með lágan poruhluta og hátt viðnám, t.d. lagið á um 130 m dýpi og á um 300 m dýpi. Þessi tvö lög eru að því er virðist þéttust. Tveir skýrir toppar sjást í kíslinum, annar á 100-125 m dýpi, en þar er hæsti mældi kfsill í holunum. Hitt lagið er tvískipt og er á 308-318 m dýpi.

Meðalporuhluti er svipaður og í HS-35 eða 30%, SiO_2 er hærri en í hinum hounum eða 46%. Viðnámið er svipað og í HS-35, rúmlega 100 Ohmm.

Hola HS-39 við Sólvelli, Mosfellsbæ

Vatnsborð í holunni var um 90 m, þegar mælt var og því eru ekki til nema víddarmæling niður á það dýpi. Viðnámið er hæst í hraunlagi í 100 m dýpi, það lækkar svo með dýpi niður í 190 m. Tiltölulega hátt viðnám er frá 190 m niður í 230 m og er það allt í hraunlögum. Þar fyrir neðan er viðnámið mjög lágt og niður í botn holunnar á 250 m dýpi. Kfsill er nokkuð jafn niður holuna, þó hækkar hann aðeins neðst í holunni í túffi og breksíu. Poruhluti er svipaður niður í 195 m dýpi, en þar er hann aðeins lægri í hraunlögunum, hann hækkar svo aftur í túffinu og breksfunni neðst í holunni.

Meðalporuhlutinn er um 28,5% og er það lægsti meðalporuhluti í þessum holum. Kfsill er einnig frekar lágur eða 44,8% sem er svipað og í HS-35. Viðnámið er einnig svipað og í holum HS-35 og HS-37, rúmlega 100 Ohmm.

Hola HS-40 í Örfirisey, Reykjavík

Vatnsborð í holu HS-31 var á um 34 m dýpi og því ekki til neinar jarðlagamælingar ofar en það í holunni. Kfsill mælist að meðaltali í hærra lagi í þessari holu eða 45,9% sem er svipað og í holu HS-37. Kfsill mælist hæstur neðst í holunni í túffagi. Poruhluti er með þeim lægsta að meðaltali í þessari holu (29,8%), hann er almennt lægri í hraunlögunum, en er hæstur í túffaginu fyrir neðan 290 m dýpi. Viðnámið er lægst í þessari holu og er 16" viðnámið lægra en 64" viðnámið ólíkt flestum hinna holnanna. Viðnámið er sérstaklega lágt í túffaginu í neðri hluta holunnar.

Meðalporuhlutinn er um 30%, aðeins lægri en meðaltal allra holnanna. Kfsill er frekar hár í þessari holu (46%), það hæsta fyrir utan holu HS-37. Viðnámin eru lægst að meðaltali í þessari holu og að meðaltali um 80 Ohmm (16") og 100 Ohmm (64")

Tafla 4. Mælingar í holum HS-35 og HS-37 til HS-43.

Nafn	Staðar-númer	Dags.	Hvað mælt	Vatnsborð (m)
HS-35	13931	25-06-96	Holuvídd (mm)	22,4
		25-06-96	XY-vídd X hluti (mm)	22,4
		25-06-96	Nifteindir (API NU)	22,4
		25-06-96	XY-Vídd Y hluti (mm)	22,4
		25-06-96	Viðnám 16" (Ohmm)	22,4
		25-06-96	Sjálfspenna (mV)	22,4
		25-06-96	Viðnám 64" (Ohmm)	22,4
		25-06-96	Gamma (API GU)	22,4
HS-37	14092	26-06-96	Viðnám 16" (Ohmm)	6,4
		26-06-96	Viðnám 64" (Ohmm)	6,4
		26-06-96	Sjálfspenna (mV)	6,4
		26-06-96	Holuvídd (mm)	6,4
		26-06-96	Gamma (API GU)	6,4
		26-06-96	Nifteindir (API NU)	6,4
HS-39	12984	25-06-96	Viðnám 16" (Ohmm)	90,0
		25-06-96	Viðnám 64" (Ohmm)	90,0
		25-06-96	Sjálfspenna (mV)	90,0
		25-06-96	Nifteindir (API NU)	90,0
		25-06-96	Gamma (API GU)	90,0
		25-06-96	XY-Vídd Y hluti (mm)	90,0
		25-06-96	XY-vídd X hluti (mm)	90,0
HS-40	4172	28-06-96	Viðnám 16" (Ohmm)	33,6
		28-06-96	Viðnám 64" (Ohmm)	33,6
		28-06-96	Sjálfspenna (mV)	33,6
		28-06-96	Holuvídd (mm)	33,6
		28-06-96	Gamma (API GU)	33,6
		28-06-96	Gamma (API GU)	33,6
		28-06-96	Nifteindir (API NU)	33,6
		28-06-96	Nifteindir (API NU)	33,6
HS-41	14094	25-06-96	Holuvídd (mm)	68,7
		25-06-96	Nifteindir (API NU)	68,7
		25-06-96	Sjálfspenna (mV)	68,7
		25-06-96	Gamma (API GU)	68,7
		25-06-96	Viðnám 64" (Ohmm)	68,7
		25-06-96	Viðnám 16" (Ohmm)	68,7
HS-42	14095	26-06-96	Holuvídd (mm)	92,1
HS-43	12973	26-06-96	Holuvídd (mm)	0
		26-06-96	Nifteindir (API NU)	0
		26-06-96	Gamma (API GU)	0
		26-06-96	Viðnám 16" (Ohmm)	0
		26-06-96	Viðnám 64" (Ohmm)	0
		26-06-96	Sjálfspenna (mV)	0

Hola HS-41 við Reykjahvol í Mosfellsbæ

Borstangir voru í holunni niður í 188 m dýpi, því eru ekki til mælingar ofan þess dýpis nema vídd. Poruhluti er frekar jafn og hár í túff- og setlögunum niður í 278 m dýpi, þó kemur fram eitt lag með lægri poruhluta á 256-268 m dýpi sem ekki sést í svarfinu. Einn toppur er í kíslí á um 280 m dýpi í set-túfflagi. Viðnámið er svipað niður alla holuna, þó aðeins lægra neðan við setið og túffið.

Viðnámið er frekar hátt, það hæsta að meðaltali í þessum sex holum um 200 Ohmm. Poruhlutinn er einnig hár eða 34,2% að meðaltali, kísill er í meðallagi hár, 45,4%.

Hola HS-42 Reykjahvoli, Mosfellsbæ

Eins og áður segir er bara til víddarmæling úr þessari, þar sem ekki tókst að koma nemunum niður í borstangir sem eru í holunni.

Hola HS-43 Varmá, Mosfellsbæ

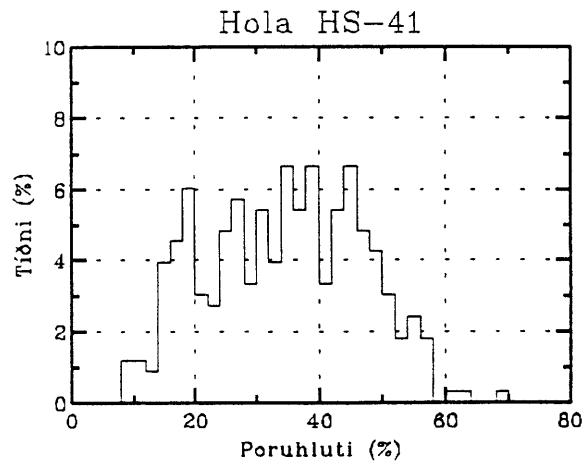
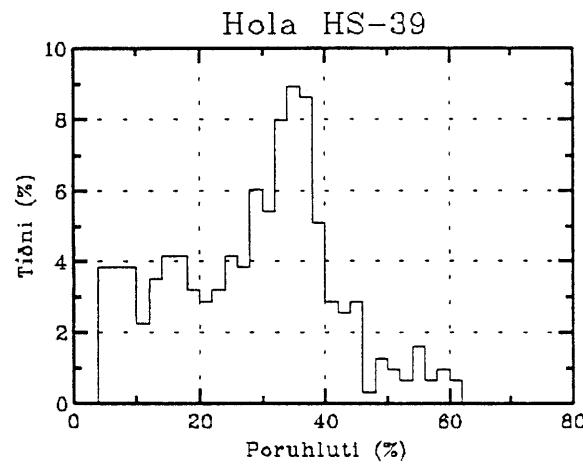
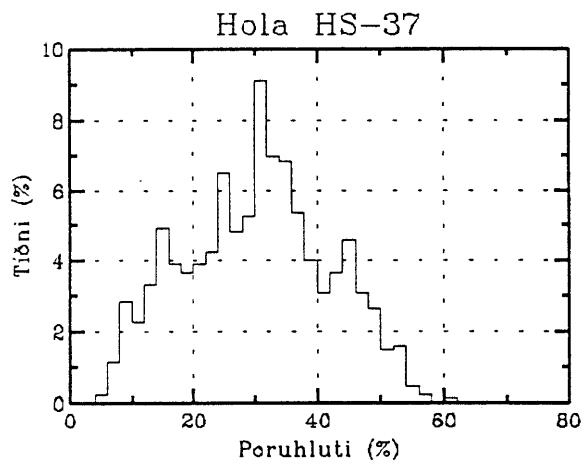
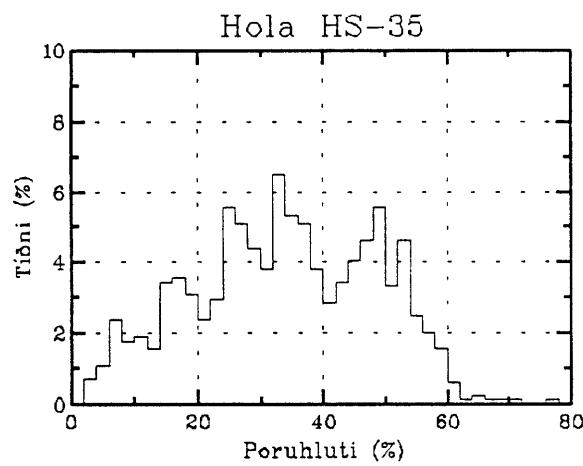
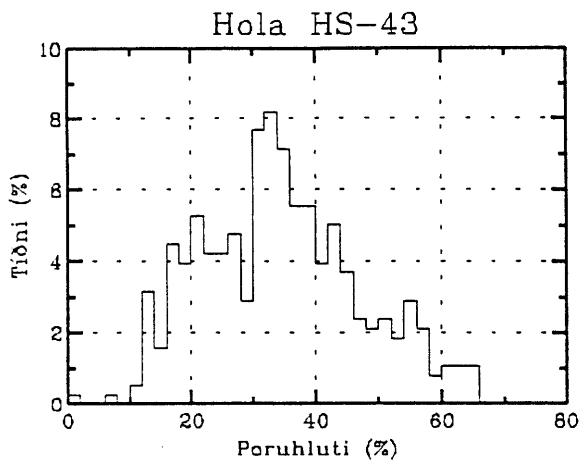
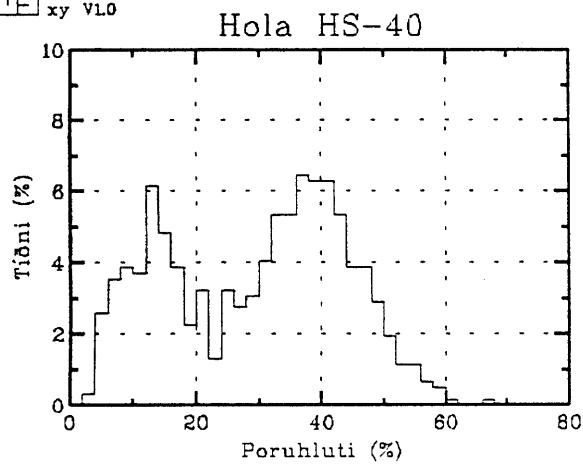
Poruhluti er að jafnaði frekar hár í þessari holu, enda lítið um hraunlög. Hann er nokkuð jafn í ummmyndaða glerjaða basaltinu á 54-106 m dýpi. Túffið og setið í kringum 150 m dýpi sést eins og jafnan sem hár poruhluti. Kísill er svipaður niður í rúmlega 150 m dýpi, en þar hækkar hann aðeins og er þannig niður í botn holunnar. Viðnámið er einnig nokkuð jafnt niður í 150 m dýpi, þar fyrir neðan er það breytilegra og kemur hraunlagið á um 170 m dýpi fram sem hátt viðnám.

Að meðaltali er poruhlutinn hæstur í þessari holu, 34,3%, en viðnám og kísill í meðallagi.

Tafla 5. Meðaltöl jarðlagamælinga í holum HS-35 og HS-37 - HS-43.

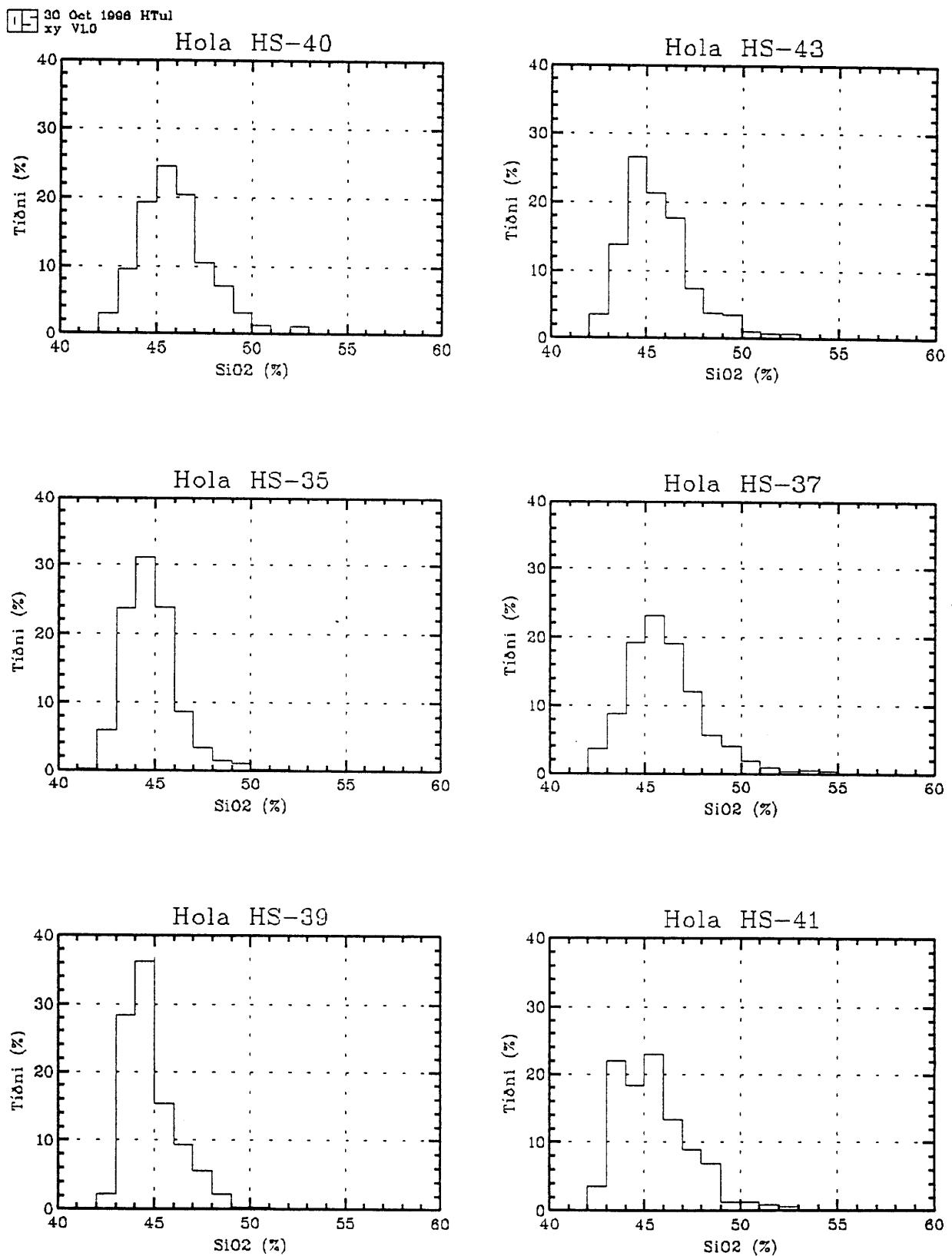
Hola	Vídd (mm)	Poruhluti (%)	Kísill (%)	16" viðnám (Ohmm)	64" viðnám (Ohmm)	SP (mV)
HS-35	185,6 +/- 2,8	34,0 +/- 14,4	44,7 +/- 1,4	139 +/- 182	125 +/- 166	63,0 +/- 17,9
HS-37	194,6 +/- 5,4	30,0 +/- 11,6	46,0 +/- 2,0	133 +/- 102	116 +/- 75,3	105 +/- 26,4
HS-38	Engar	jarðлага	mælingar			
HS-39	168 +/- 3,8	28,5 +/- 13,0	44,8 +/- 1,3	118 +/- 141	104 +/- 87	151 +/- 17,9
HS-40	174 +/- 8,7	29,8 +/- 14,2	45,9 +/- 1,9	78,8 +/- 51,2	101 +/- 79,6	76,5 +/- 6,0
HS-41	188 +/- 10,1	34,2 +/- 12,4	45,4 +/- 1,9	201 +/- 124	210 +/- 101	72,0 +/- 12,8
HS-42	174 +/- 3,4					
HS-43	174 +/- 3,7	34,3 +/- 12,7	45,6 +/- 1,8	124 +/- 78,5	118 +/- 61,7	42,0 +/- 7,1

30 Oct 1996 HTul
xy V1.0

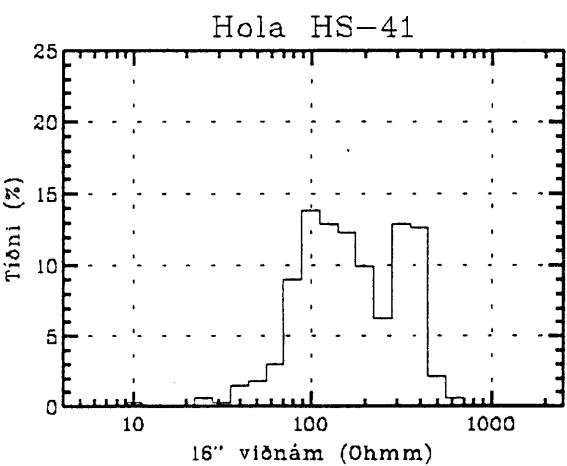
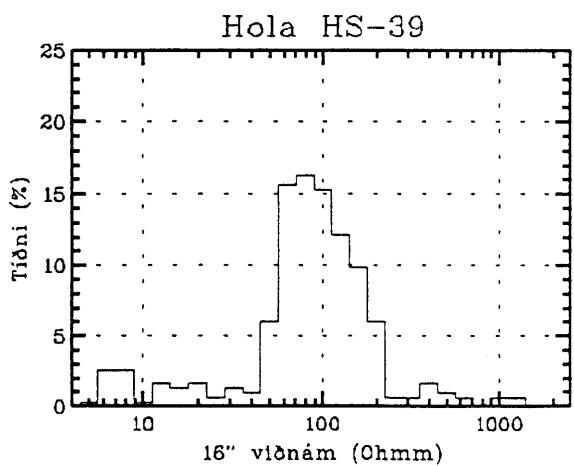
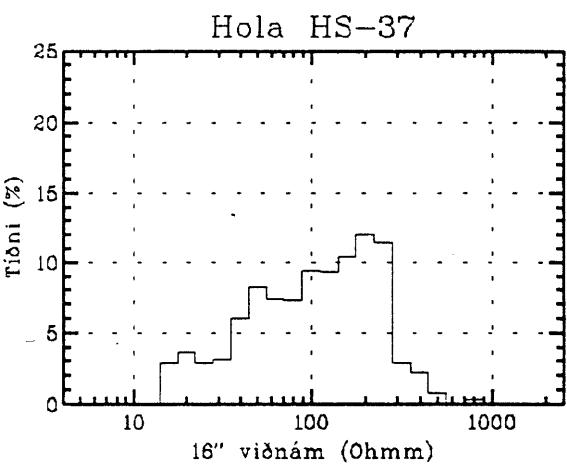
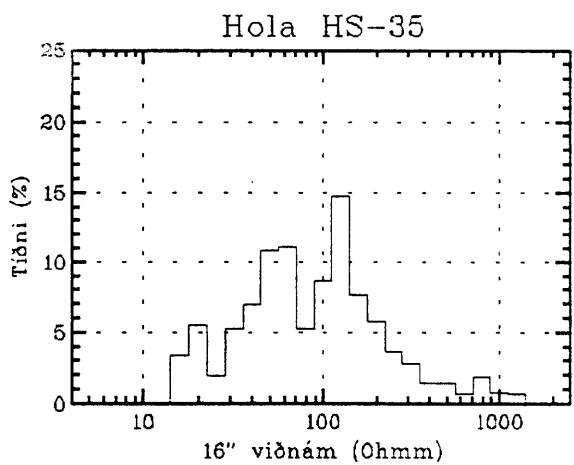
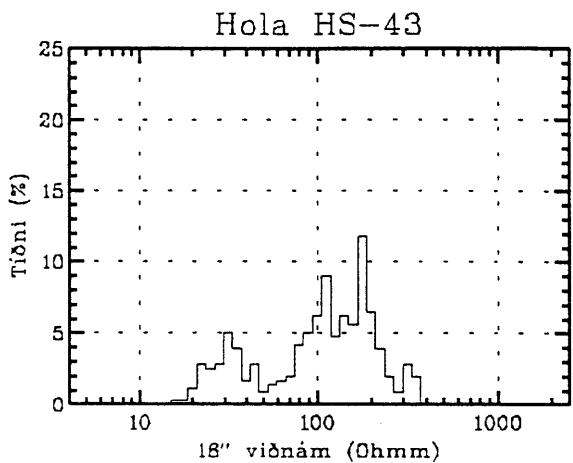
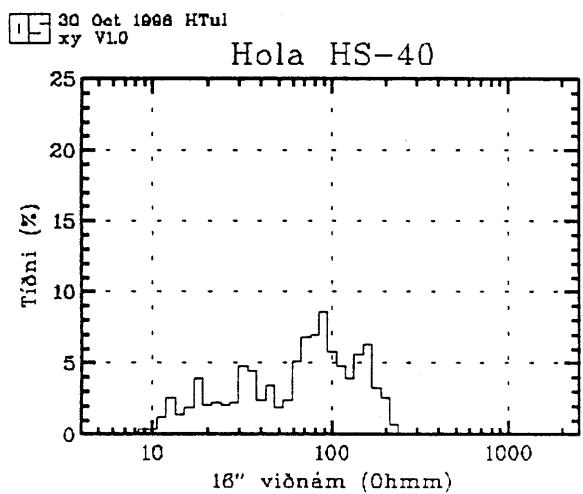
OS 96 12 0578 PA,HTUL,GOF,SSJo

Mynd 10. Tiðnidreifing poruhluta í HS-holum.

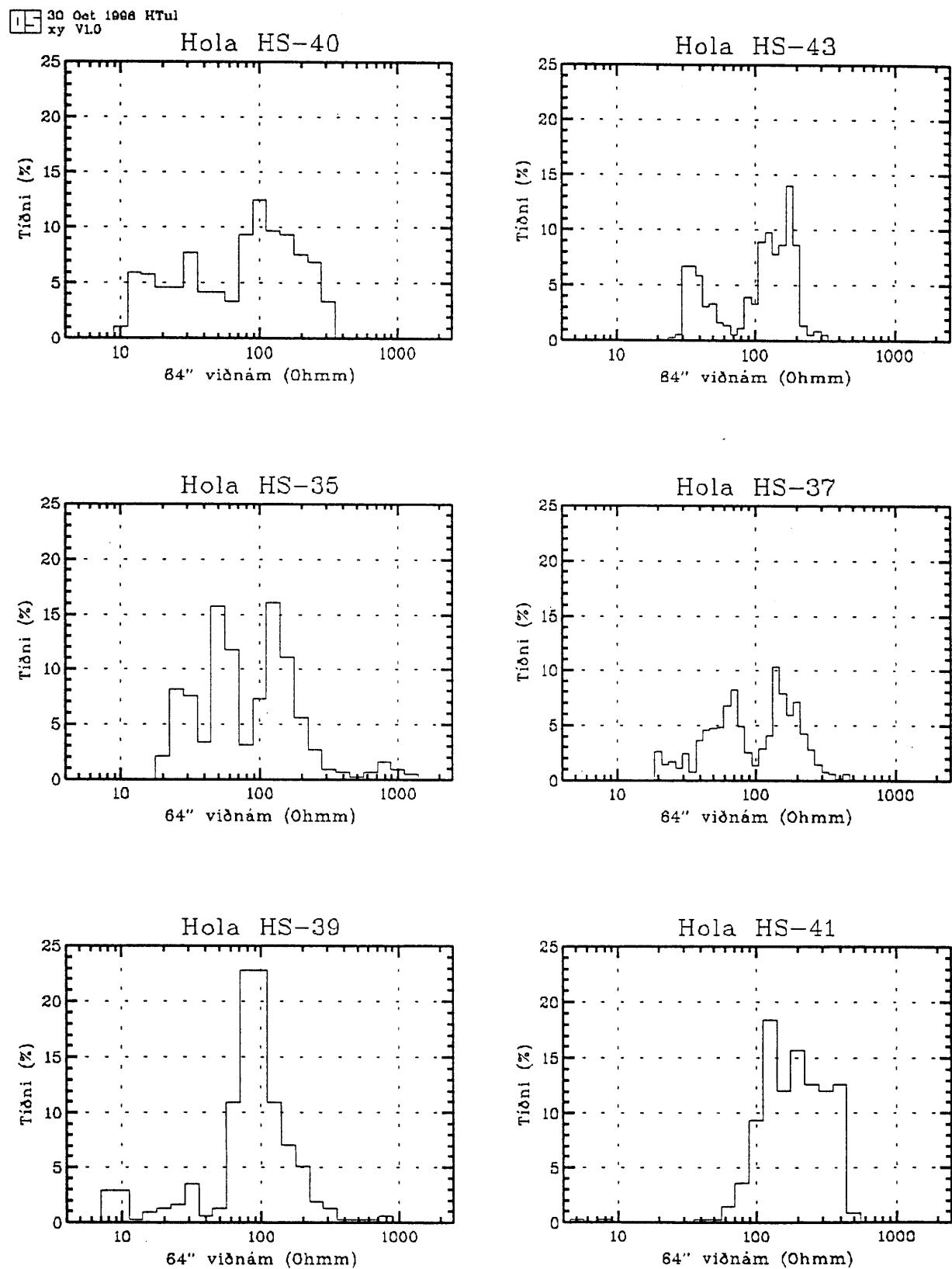

OS 96 12 0579 PA,HTUL,GOF,SSJo

Mynd 11. TiO_2 dreifing kísils (SiO_2) í HS-holum.

Mynd 12. Tíðnidreifing 16'' viðnáms í HS-holum.

OS 96 12 0581 PA,HTUL,GOF,SSJo

Mynd 13. Tíðnidreifing 64'' viðnáms í HS-holum.